

บทคัดย่อปัญหาพิเศษ

ปีการศึกษา 2542

ชื่อเรื่อง ทศนคติที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอนของนักศึกษาภาควิชาพืชศาสตร์ ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตปทุมธานี ปีการศึกษา 2542

Attitudes towards Teacher Trainees of Plant Science Students of Lower Certificate Programme, Rajamonkala Institute of Technology Pathumthani Campus. Academic Year 1999.

ชื่อ-สกุล นายธีรยศก์ ทองอิม

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช ภาควิชา วิศวกรรมเกษตร

คณะวิศวกรรมศาสตร์อุตสาหกรรม

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ศราวุธ อินทรเทศ

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสถานภาพโดยทั่วไปของนักศึกษาภาควิชาพืชศาสตร์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตปทุมธานี ปีการศึกษา 2542 เพื่อศึกษาทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอนของนักศึกษาจำนวน 53 คน ในด้านความรู้ ด้านการสอน ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรับผิดชอบ การศึกษาเริ่มตั้งแต่การค้นคว้าหาข้อมูล การศึกษาหาข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และตำราต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยและการสร้างแบบสอบถาม เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ลักษณะแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ด้วยกันคือ ตอนที่ 1 สถานภาพโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ทศนคติที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอนในด้านความรู้ ด้านการสอน ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรับผิดชอบ นำแบบสอบถามที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขความเป็นปรนัย และนำไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรตัวอย่างจำนวน 20 ชุด จากนั้นหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 และได้ทำการปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปใช้ ซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วได้ส่งแบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปยังกลุ่มประชากรด้วยตนเอง โดยแบบสอบถามที่ส่งมีจำนวน 53 ชุด และได้รับคืน 53 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 นำแบบสอบถามที่ได้มาแจกแจงความถี่และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ หาค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) หาระดับค่าเฉลี่ยและแปรผลตามเกณฑ์ประเมินค่าและจัดลำดับความสำคัญของค่าความต้องการ ได้ผลการวิจัยดังนี้

จากผลการศึกษาสถานภาพโดยทั่วไปของนักศึกษา พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชายมากกว่านักศึกษาหญิง อายุเฉลี่ย 17 ปี ภูมิลำเนาส่วนมากเป็นคนภาคกลาง อาศัยอยู่กับบิดาและมารดา นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคาดหวังว่าเมื่อจบการศึกษาจะศึกษาต่อสาขาสัตวรักษ์ และพืชศาสตร์

ผลการศึกษา ทศนคติที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอนทางด้านต่างๆ พบว่ามีทัศนคติมากที่สุดคือด้านความรู้ (4.45) ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ (4.44) ด้านความรับผิดชอบ(4.34) ด้านการสอน(4.08)

รพ.
569๗
๑54๒

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 36171
วัน, เดือน, ปี..... 20 ก.ค. 2543

กิตติกรรมประกาศ

การทำปัญหาพิเศษนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ด้วยความช่วยเหลือของหลายฝ่าย ทั้งอาจารย์และเพื่อน ๆ โดยเฉพาะอาจารย์ศราวุช อินทรเทศ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้คำแนะนำตลอดมา ขอขอบคุณอาจารย์ที่สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตปทุมธานีที่กรุณาอำนวยความสะดวก และให้แนะนำในการเก็บข้อมูล ตลอดจนเพื่อน ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือตลอดมาจนทำให้เสร็จสมบูรณ์ จึงขอขอบคุณทุกท่านที่กล่าวมาไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ประโยชน์และคุณค่า ปัญหาพิเศษ หากเกิดแก่การศึกษา ตลอดจนผู้สนใจทั่วไป ก็ขอมอบความดี ประโยชน์และคุณค่าเหล่านี้ให้แก่บิดา มารดา พี่น้อง ซึ่งได้ให้การสนับสนุนในด้านทุนทรัพย์และให้กำลังใจตลอดมา รวมทั้งอาจารย์ที่ประสาทวิชาความรู้ทุกท่าน

นายธีรยศ ทองอิม
ตุลาคม 2542

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อปัญหาพิเศษ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	2
1.3 ขอบเขตของปัญหา.....	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
2 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง	4
2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการฝึกสอน.....	4
2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับครู-อาจารย์.....	7
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	20
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	24
3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	24
3.2 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	24
3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	24
3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	24
3.2.2 วิธีดำเนินการสร้างแบบสอบถาม.....	25
3.2.3 การทดลองใช้แบบสอบถาม (Try out).....	25
3.2.4 วิธีการดำเนินการส่งแบบถาม.....	26
3.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ.....	26

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล	29
4.1 ผลการวิจัย.....	29
4.2 วิจารณ์ผล.....	36
5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	38
5.1 สรุป.....	38
5.1.1 สถานภาพโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	38
5.1.2 ทักษะคติที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอน.....	39
- ด้านความรู้.....	39
- ด้านการสอน	39
- ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์.....	39
- ด้านความรับผิดชอบ.....	40
5.2 ข้อเสนอแนะและผลจากการวิจัย.....	40
บรรณานุกรม.....	41
ภาคผนวก.....	45

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งและได้รับคืน..... 26
2	แสดงสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 29
3	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับ ทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอนทางด้านความรู้..... 32
4	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับ ทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอนทางการสอน..... 33
5	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับ ทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอนทางด้านบุคลิกภาพ และมนุษยสัมพันธ์..... 34
6	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับ ทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอนทางด้านความรับ ผิดชอบ..... 35
7	แสดงค่าเฉลี่ยทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอนใน ด้านความรู้ ด้านการสอน ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรับผิดชอบ..... 36

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ให้มีความเจริญก้าวหน้า จำเป็นที่จะต้องอาศัยการให้ การศึกษากับเยาวชนของประเทศ ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต ปัจจุบันเป็นยุคข่าวสารและข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งบุคลากรทุกสายอาชีพต้องปรับตัวต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงนี้ การที่จะต้องพัฒนาเยาวชนให้มีความรู้ความสามารถนำไปประกอบอาชีพและพัฒนา ประเทศได้นั้น การถ่ายทอดความรู้ก็เป็นกระบวนการที่สำคัญโดยผู้ที่ทำการถ่ายทอดความรู้ก็คือ ครู และการที่จะประกอบอาชีพครูได้นั้นต้องมีการเรียนวิชาชีพครูก่อน และหัวใจสำคัญของการ เรียนวิชาชีพครู คือ การออกฝึกสอน เพื่อหาประสบการณ์ ถ่ายทอดความรู้ความสามารถ เจตคติที่ดี และมีความสามารถทางวิชาการ ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ รวมทั้งเป็นผู้มีศิลปะในการพูดและ ใช้อุปกรณ์การสอน หรือการฝึกอบรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ไกรนุช ศิริพูล, 2531 : 6)

เมื่อออกฝึกสอน ครูฝึกสอนจะมีปัญหาต่าง ๆ ตามมามากมาย ซึ่งปัญหาที่มีความสำคัญใน การฝึกสอน ปัญหาหนึ่งคือ นักเรียน ซึ่งจะเป็นตัวชี้วัดว่านักศึกษาฝึกสอนจะประสบผลสำเร็จหรือ ไม่ จากการที่ผู้วิจัยได้ออกไปฝึกสอนที่สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตปทุมธานี จึงอยาก ทราบทัศนคติของนักศึกษา ภาควิชาพีชศาสตร์ ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ สถาบัน เทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตปทุมธานีที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอน เพื่อผลการวิจัยจะนำไปใช้ในการ ปรับปรุงการเรียนการสอนของหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการผลิตครูต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสถานภาพของนักศึกษาภาควิชาพีชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตปทุมธานี ปีการศึกษา 2542
2. เพื่อศึกษาทัศนคติที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอน ของนักศึกษาภาควิชาพีชศาสตร์ ระดับชั้น ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตปทุมธานี ปีการศึกษา 2542

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษา เรื่องทัศนคติที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอน ของนักศึกษากาชาศึกษาพีชศาสตร์ ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตปทุมธานี ปีการศึกษา 2542 ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาในด้านต่าง ๆ คือ

- 1.1 ศึกษาด้านความรู้
- 1.2 ศึกษาด้านการสอน
- 1.3 ศึกษาด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์
- 1.4 ศึกษาด้านความรับผิดชอบ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ นักศึกษากาชาศึกษาพีชศาสตร์ ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตปทุมธานี ปีการศึกษา 2542 ซึ่งมี 2 ห้อง คือ

นักศึกษากาชาศึกษาพีชศาสตร์	ชั้นปีที่ 2	ห้อง 1	จำนวน	28	คน
นักศึกษากาชาศึกษาพีชศาสตร์	ชั้นปีที่ 2	ห้อง 2	จำนวน	25	คน
			รวมทั้งสิ้น	53	คน

นิยามศัพท์

นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 กาชาศึกษาพีชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตปทุมธานี ปีการศึกษา 2542

ทัศนคติที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอน หมายถึง ทัศนคติของผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 กาชาศึกษาพีชศาสตร์สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตปทุมธานี ปีการศึกษา 2542 ที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอน ซึ่งแบ่งเป็นด้าน ๆ ดังนี้ ศึกษาด้านความรู้ ศึกษาด้านการสอน ศึกษาด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ศึกษาด้านความรับผิดชอบ

ด้านความรู้ หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีความรู้ในวิชาชีพครู มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร เนื้อหาที่สอน เนื้อหาเพิ่มเติม ทักษะภาคปฏิบัติ การจัดการเรียนการสอน ความแม่นยำของเนื้อหา

ด้านการสอน หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนและการเตรียมการสอนกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนการสอน สอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ใช้สื่อในการสอนได้อย่างเหมาะสม สร้างเจตคติที่ดีต่อผู้เรียน สอนได้เข้าใจชัดเจน เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น มีการพัฒนาการสอนปรับปรุงการสอน มีการวัดประเมินผลการสอน ตลอดจนมีเทคนิควิธีต่าง ๆ ที่จะนำมาประกอบการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแต่งกาย แต่งกายสุภาพมีนิสัยอ่อนโยน สุภาพ มีอารมณ์ขันในบางครั้ง ควบคุมสติและอารมณ์ของตนเองได้ดี มีความเป็นผู้นำ ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ เป็นผู้มีสุขภาพจิตดี เข้าร่วมกิจกรรมกับนักเรียน ประพฤติตัวตามคำสอนของศาสนา ขอมรับฟังคำวิจารณ์ของผู้อื่น และแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม

ด้านความรับผิดชอบ หมายถึง พฤติกรรมเกี่ยวข้องกับการดูแลเอาใจใส่นักเรียน กระตือรือร้นในการทำงาน รักษาเวลาในการเข้าสอน เก็บความลับของลูกศิษย์ที่มาปรึกษาปัญหา และสามารถทำงานนอกเหนือจากเวลาทำงานได้

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทราบทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอน เพื่อเป็นแนวทางที่จะช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างราบรื่น และพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรูปแบบวิธีการสอนตลอดจนเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ไม่ดีของนักศึกษาต่อนักศึกษาฝึกสอนและเป็นประโยชน์แก่นักศึกษาฝึกสอน

บทที่ 2

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องในหัวข้อดังต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการฝึกสอน
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับครู-อาจารย์
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการฝึกสอน

การฝึกสอน คือการจัดกิจกรรมให้นักศึกษาได้มีโอกาสนำวิชาความรู้ทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติที่เรียนมาแล้วจากสถาบันไปทดลองปฏิบัติในห้องเรียน และในโรงเรียนตลอดจนได้ทำงานร่วมกับบุคคลอื่นๆ ในโรงเรียนก่อนที่จะออกไปทำหน้าที่ครูอย่างแท้จริง

การฝึกสอนหรือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หมายถึง วิชาหนึ่งในหลักสูตรปริญญาตรี ครุศาสตร์ของวิทยาลัยครู จัดขึ้นเพื่อให้นักศึกษาฝึกสอนได้ฝึกหัดทักษะในการสอนวิชาที่ได้รับมอบหมาย ตลอดจนทำงานต่าง ๆ ในหน้าที่ครูตามโรงเรียนต่าง ๆ โดยนำเอาวิชาการในทฤษฎีทางการศึกษาไปปฏิบัติหรือคิดแปลงแก้ไขให้เหมาะสม (กรมการฝึกหัด, 2525 : 68)

ชนะ วันหนูน (น.ป.ป. : 5) ได้รวบรวมความหมายของการฝึกสอนไว้ว่า การฝึกสอนคือการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติ เป็นการส่งเสริมประสบการณ์ด้านทฤษฎีและหลักการเป็นครู ที่ได้เรียนมาแล้วจากสถาบันฝึกหัดครู ทั้งนี้เพื่อที่จะผสมผสานเข้าด้วยกันให้กลายเป็นความรู้ ความสามารถและทักษะพร้อมที่จะนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในชีวิตการเป็นครูต่อไป

นักศึกษาฝึกสอนวิชาเกษตรขณะที่อยู่ระหว่างการฝึกสอน หรือเรียกว่า ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูนั่น ต้องปฏิบัติตามหลักสูตรของการเป็นครูเกษตรที่ดีให้ได้มากที่สุดเพราะยังไม่ได้ประกอบอาชีพครูแท้จริงเป็นเพียงการฝึกประสบการณ์ของอาชีพครูเท่านั้นตามระเบียบของการออกฝึกสอน ก่อนฝึกสอนนักศึกษาจะต้องรู้หน้าที่ และคุณสมบัติของครูเกษตรที่ดีซึ่งคณะศึกษาศาสตร์ (2520 : 15) ได้เสนอข้อแนะนำการปฏิบัติตนของนักศึกษาฝึกสอน เกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบไว้ ดังนี้

1. รายงานตัวต่ออาจารย์ใหญ่ของโรงเรียนที่ไปฝึกสอน ในวันแรกที่ไปถึง
2. ศึกษานโยบาย และระเบียบวินัยต่าง ๆ ของโรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ศึกษางานในหน้าที่ครู จากอาจารย์พี่เลี้ยง และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ของโรงเรียนโดยการสังเกตและร่วมมือปฏิบัติจริง

4. สังเกตการสอนของอาจารย์พี่เลี้ยง

5. ศึกษาหาความรู้จากอาจารย์พี่เลี้ยง เกี่ยวกับการจัดโครงการสอนกฎและระเบียบของชั้นเรียน ตลอดจนรายละเอียดบางอย่างที่เกี่ยวกับเด็กนักเรียนในชั้นเรียน

6. ศึกษาหาความรู้จากแหล่งความรู้ และแหล่งอุปกรณ์ที่จะนำมาช่วยในการปรับปรุงการสอนของตนให้ดียิ่งขึ้น

7. ช่วยเหลืองานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน

8. ปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนเองอย่างสม่ำเสมอ

9. เป็นคนตรงต่อเวลา ในการเข้าหรือออกจากห้องสอน

10. ใช้ผลการสอนของนักเรียนเครื่องมืออย่างหนึ่งเพื่อพิจารณาปรับปรุงการสอนของตน

11. ลงเวลาในการปฏิบัติการสอนทั้งเวลาไปและกลับ

12. ต้องเตรียมการสอนล่วงหน้าเสมอ

13. เมื่อจำเป็นต้องขาดการสอน ต้องแจ้งให้อาจารย์นิเทศน์, อาจารย์ใหญ่ และอาจารย์พี่เลี้ยงทราบด้วยการเขียนใบลาผ่านหัวหน้าสาย

14. สร้างสัมพันธ์อันดีต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

15. รักษาชื่อเสียงของตนเอง สถาบัน และ โรงเรียนที่ฝึกสอน

16. ทำงานให้เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน

อบรม สัมภาษณ์ และกวดขัน องค์กรศิรพร (2524 : 337) ได้กล่าวถึงจรรยาของนักศึกษาฝึกสอนต่ออาจารย์พี่เลี้ยง ซึ่งสรุปเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

1. ต้องเข้าใจว่าครูพี่เลี้ยงมีหน้าที่รับผิดชอบต่อเราโดยตรง ในด้านฝึกสอนที่จะต้องให้คำแนะนำ คำปรึกษาหารือต่าง ๆ แก่เรา

2. พึงเคารพในสิทธิ และหน้าที่ของครูอาจารย์พี่เลี้ยง

3. เป็นผู้ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์

4. เป็นผู้มีความสุภาพดี

5. เป็นผู้มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้

6. เป็นผู้มีความคิดปะในการพูด

7. เป็นผู้มีความประพฤติดี ในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า

8. เป็นผู้สามารถใช้อุปกรณ์ การสอน หรือการฝึกอบรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกณฑ์มาตรฐานของครูควรประกอบด้วยคุณสมบัติ 4 ประการคือ (อบรม และกุลชลดี, 2524 : 321-329)

1. ความรู้ครูจะต้องมีทั้งด้านวิชาการที่จะสอน และด้านวิชาชีพครู
2. ประสบการณ์ และทักษะในการสอน
3. หน้าที่และงานครู จะแบ่งเป็น งานด้านวิชาการ, ด้านปกครอง และด้านธุรการ
4. บุคลิกภาพที่เหมาะสมกับการเป็นครู

ขณะ วันหนูน (ม.ป.ป. : 54) กล่าวถึงเนื้อหาหรือเรื่องนักศึกษาฝึกสอนจะสอนไว้ว่า ผู้สอน จะต้องทำความเข้าใจเนื้อหาให้ชัดเจนก่อน และพิจารณาความเหมาะสมของผู้เรียนในด้านวัยพื้นฐานด้วยเนื้อหาวิชาการสรุป หรือประยุกต์มาจากหนังสือ เอกสารหลายเล่มและผู้สอนควรที่จะทบทวนหรือศึกษาเพิ่มเติมเป็นพิเศษ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาบางตอน โดยเฉพาะ เพื่อเป็นแนวทางการอธิบายเพิ่มเติม ซึ่งตรงกับผลสำรวจของ ชีระ สุมิตร(2518 : 6) เกี่ยวกับความคิดเห็นของครู ผู้สอน วิชาเกษตร และผู้บริหารที่เกี่ยวข้องในระดับสูงต่อการสอนวิชาเกษตรในวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาค ที่ว่าครูเกษตรควรชวนช่วยหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ

วิธีการสอนเป็นสิ่งที่ฝึกหัดกันได้ ทั้งนี้รวมถึงความสามารถด้านการสอนด้วย ส่วน ความรู้ด้านการสอนนั้น สามารถเรียนกันได้ ปัจจุบันในวงการศึกษามีการพัฒนาด้านการสอนของครูประจำชั้นและครูฝึกสอนกันมากขึ้น ดังที่ยนต์ ชุ่มจิตร และคณะ (2531 : 1) กล่าวไว้ว่า ปัจจุบันการศึกษาพยายามหาสู่ทางปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์แวดล้อม และให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการสอนมากที่สุด เท่าที่จะทำได้ โดยการนำวิชาการใหม่ ๆ เข้ามาใช้

ปิฎฐะ นุนนาค (2514 : 303) กล่าวถึงการฝึกความสามารถด้านการสอนไว้ว่า ควรให้ครูฝึกสอนได้ใช้วิธีสอนหลาย ๆ วิธี และวิธีที่ขาดไม่ได้ คือ สอนโดยการศึกษาออกสถานที่ ซึ่งเป็นวิธีที่จะบอกถึงความชำนาญในการสอนของผู้สอน และเป็นวิธีที่ให้ผลสูง ในการสอนวิชาเกษตรกรรม จากข้อความดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ชัดเจนว่า ความรู้ ความสามารถด้านการสอนของครูนั้นมีความสำคัญ เพราะผลสำเร็จของการเรียนการสอนประการสำคัญอยู่ที่ ประสิทธิภาพของการถ่ายทอดวิชาความรู้จากผู้สอนไปสู่ผู้เรียน และปัจจุบันมีการนำเทคนิควิธีการถ่ายทอดวิชาความรู้แบบใหม่ ๆ ซึ่งคาดว่าจะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น โดยนำมาให้นักศึกษาทดลองสอนก่อนที่จะออกไปเป็นนักศึกษาฝึกสอนในสภาพการณ์ที่แท้จริง เพื่อหาประสบการณ์และสร้างความมั่นใจในการสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชนะ วันทนน (2521 : 4-5) กล่าวถึงความรู้ในการสอนของผู้ที่มุ่งศึกษาเล่าเรียนเพื่อที่จะเป็นครู – อาจารย์ ไปในอนาคตว่าควรจะต้องออกฝึกสอนหรือฝึกงานเป็นเวลานานพอสมควร เพื่อให้มีประสบการณ์ในการสอน เพราะการสอนเป็นสิ่งที่สำคัญในการให้การศึกษาแก่เด็ก จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนต้องศึกษาอย่างละเอียดและถูกต้องเกี่ยวกับวิธีสอน ต้องปรับปรุงวิธีสอนและนำมาใช้ให้เหมาะสมกับความต้องการของเด็ก และความสำคัญในด้านความรู้ความสามารถด้านการสอนของครูเกษตานั้น สอดคล้องกับความเป็นของธีระ สุมิตร (2518 : 25) ที่ว่า การเตรียมครูโดยพื้นฐานความสามารถ ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และเพื่อการก้าวหน้าเข้าสู่อาชีพครู บุญถิ่น อัตถการ และรัตนา ตันบุญเต็ก (2513 : 23) ได้กล่าวถึงหลักการคัดเลือกผู้สอนไว้ประการหนึ่งว่า ต้องเป็นผู้มีความสามารถ มีความชำนาญและเจนจัดในการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาธุรกิจ ภูสาระ (2528 : 51) กล่าวถึงการสอนไว้ว่าเป็น ศิลป์ที่ยากที่สุดในบรรดาศิลป์ทั้งหมดและเป็นศาสตร์ที่ลึกซึ้ง ผู้สอนที่สอนได้ ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในวิชาการ มีความรู้เกี่ยวกับตัวผู้เรียนรู้ กระบวนการสอน อุปกรณ์ และสถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

คุณสมบัติของนักศึกษาฝึกสอน

คุณสมบัติที่นักศึกษาฝึกสอนทุกคนจะต้องมี คือ

1. ความรู้ด้านวิชาชีพเกษตร และด้านวิชาชีพครู
2. ประสบการณ์และทักษะในการสอน
3. หน้าที่และงานครู ซึ่งจะแบ่งออกเป็นงานด้านวิชาการ ด้านการปกครอง ด้านธุรการ
4. บุคลิกภาพที่เหมาะสมกับการเป็นครู

2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับครู - อาจารย์

ความหมายของครู – อาจารย์

ในสังคมไทยได้ให้กรยกย่องครูว่าเป็นปูชนียบุคคล ทั้งนี้เพราะคนไทย ได้ตระหนักในความรู้และจริยวัตรอันดีงามของครูมาตลอด ในปัจจุบันมีผู้ให้ความหมายไว้มาก บางท่านให้ความหมายเหมือนกัน บางท่านให้ความหมายต่างกัน เช่น ท่านพุทธทาสภิกขุได้ให้ความหมายของคำว่า ครู ไว้ว่าคือ ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำด้านจิตใจและวิญญาณ ครูจึงต้องเสียสละต้องปฏิบัติตามหน้าที่โดยไม่หวังผลตอบแทนใดๆ (ไกรนุช ศิริพูล, 2531 : 1) และให้ความหมายของคำว่า อาจารย์ ไว้เป็นสองนัย คือ

1. ความหมายดั้งเดิม หมายถึง ผู้ฝึกมารยาท หรือ เป็นผู้ควบคุมให้อยู่ในระเบียบวินัยเป็นผู้รักษาระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆ อาจารย์เป็นผู้วางเป็นผู้ดูแลรักษาให้อยู่ในระเบียบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ปัจจุบัน หมายถึง ฐานะชั้นสูง หรือ ชั้นหนึ่งของผู้เป็นครู (พุทธทาสภิกขุ, 2527 : 5-2) ซึ่งสอดคล้องกับที่ลัดดา เสนาวงศ์ ได้กล่าวไว้ว่า ครูเป็นผู้ผูกวิญญาของโลกรให้สูงขึ้นเป็นแบบอย่างที่ดีของเยาวชน เป็นผู้ที่สังคมมอบหมายไว้วางใจ ให้อบรม สั่งสอนบุตรหลานของตน เพื่อที่จะได้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม (ลัดดา เสนาวงศ์, 2532 : 31)

ตามพจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 อธิบายคำว่า ครู หมายถึงผู้สั่งสอนศิษย์ ผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ ภาษาบาลีใช้ 2 คำคือ ครูและคุรุ ส่วนภาษาสันสกฤตใช้ครู และในความหมายที่เป็นคำวิเศษณ์ในภาษาบาลี แปลว่า หนัก, สูง ในภาษาสันสกฤต แปลว่า ใหญ่, หนัก ส่วนส่วนคำว่า อาจารย์ หมายถึง ผู้สั่งสอนวิชาความรู้ คำที่ใช้เรียกน้าหน้าบุคคล เพื่อแสดงความยกย่องว่า มีความรู้ทางใดทางหนึ่ง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2525 : 168 : 898)

ส่วนพระราชธรรมนิเทศ ได้กล่าวไว้ว่า อาจารย์มีลักษณะเหมือนพีเลียงดูแลความประพฤติของคนที่อยู่ในปกครอง ส่วนคำว่า ครูหรือคุรุ ออกมาจากครุธาตุ หรืออาจจะแยกมาจากครธาตุ หรือคริธาตุ ซึ่งความหมายของครูก็อยู่ใน 3 ธาตุนี้ คือ

- ครุธาตุ ที่เป็นไปโดยความหนัก เป็นผู้หนัก หนักในอะไร หนักในวิชาความรู้ หนักในคุณธรรม และหนักในภารกิจารงานที่จะควบคุมพฤติกรรมของคน ให้มีความเคลื่อนไหวในทิศทางที่ประสงค์
- ครธาตุ หมายถึง คนที่ทำหน้าที่ยกย่อง เชิดชูศิษย์ของตนเอง จากฐานะของผู้ไม่รู้ให้กลายเป็นผู้รู้ ไม่มีความสามารถ ไม่มีความประพฤติที่เหมาะสมให้มีความประพฤติที่เหมาะสมคือ ยกขึ้นจากฐานะที่ไม่พึงปรารถนา ให้อยู่ในฐานะที่พึงปรารถนา
- คริธาตุ เป็นไปในความปลั่ง หมายถึง มีหน้าที่ในการปลั่งวาจาด้วยคำ ชี้แจง อบรม สั่งสอน ให้บุคคลอื่นเกิดความเข้าใจ และมีความเปลี่ยนแปลง โดยนัยะที่กล่าวแล้ว (พระราชธรรมนิเทศ , 2533 : 2-5)

นอกจากนี้ ยังมีผู้กล่าวถึงความหมายของครู และอาจารย์ไว้อีกหลายท่าน เช่น พระโสภณคณาภรณ์ ได้อธิบายความหมายของครู โดยอาศัยรูปศัพท์ที่ใช้ในพระพุทธศาสนา ซึ่งหมายถึงครูเช่นกัน มี 5 คำคือ

1. สัตถา แปลว่า นายกองเกวียน เป็นคำสัญญาที่ใช้แทนศาสดา หมายถึงพระพุทธเจ้าซึ่งเป็นผู้นำกองเกวียนให้ประสบความสำเร็จ มีลักษณะเป็นทั้งผู้นำและผู้สั่งสอนมวลมนุษย์ให้พ้นความทุกข์ คนที่ประกอบอาชีพครู จึงต้องเป็นผู้นำทั้งความรู้และความประพฤติในขณะเดียวกัน
2. อุปชฌาย์ แปลว่า ผู้เข้าตรวจสอบความประพฤติ คือพิจารณาถึงสิ่งที่ควรส่งเสริมและควรแก้ไขปรับปรุงในตัวคน

3. ครู แปลว่า นัก เอาใจใส่ เฉพาะคำว่านัก มีความหมาย 2 อย่าง คือ นักทางวิชาการ และนักทางความประพฤติ ส่วนเอาใจใส่ หมายถึง การเอาใจใส่ต่อศิษย์เสมือนลูกหลานตน

4. ศิระ แปลว่า กล่าว หรือเปล่ง คือการอบรมสั่งสอน ครูเป็นผู้นำที่ให้ความรู้ อบรม สั่งสอนให้ศิษย์เป็นคนดี

5. คร แปลว่า เชิดชูจากความไม่รู้เป็นรู้ จากความประพฤติบกพร่องให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ (ลัคนาเสนาวงศ์, 2532 : 8)

และความหมายของคำว่า ครู ในสารานุกรมภาษาอังกฤษนั้น ตรงกับความหมายของคำว่า ครู ซึ่งพระพุทธเจ้าตรัสไว้ใน สารัตถปกาสี ความว่า ครู คือผู้ที่ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. วัตตา เตรียมการสอน
2. คมกิริ กถ กตดา สอนเรื่องที่ยากให้เข้าใจง่าย
3. วจนกขนติ ทนต่อการรบกวนรบกวนจากศิษย์
4. อนิโยชนตา ทำประโยชน์ให้เกิดกับศิษย์จากการเรียนการสอน (คณาจารย์ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา, 2533 : 3)

ส่วนคำว่า อาจารย์ มาจากภาษาสันสกฤตว่า อาจารย์, อาจริย เดิมใช้เรียกพระสงฆ์ที่เป็นหัวหน้าพระ หรือทำหน้าที่สอนนักรธรรม แก่พระภิกษุ ความหมายดั้งเดิม หมายถึงผู้ฝึกมารยาท หรือเป็นผู้ควบคุมให้อยู่ในระเบียบวินัย เป็นผู้รักษากฎเกณฑ์ต่าง ๆ ความหมายปัจจุบัน คือ ผู้สั่งสอน วิชาความรู้ และดูแลความประพฤติของศิษย์ เป็นผู้ที่มีความเอื้ออาทรแก่ศิษย์ และพึงประพฤติด้วยความเอื้อเพื่อ อีกนัยหนึ่งในความหมายปัจจุบัน คือ ผู้สอนที่มีสถานภาพสูงกว่าครู แต่ต่ำกว่าครู แต่ต่ำกว่าผู้สอนที่มีตำแหน่งทางวิชาการ และมักใช้เรียนผู้สอนในระดับวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย (ยนต์ ชุ่มจิตร, 2531 : 12-13)

สำหรับความหมายของครูอาจารย์นั้น เป็นผู้ที่มีความรู้ต่างก็ให้ความหมายไว้มากมายแต่ต่างกันไป อย่างไรก็ตามคำว่า ครูและอาจารย์ในปัจจุบันนี้ เกือบจะมีความหมายเป็นคำเดียวกันคือ ความหมายถึงผู้สอนวิชาความรู้ให้แก่ศิษย์ และเรียกบุคคลที่ทำหน้าที่สอนตั้งแต่ระดับประถมศึกษา-อุดมศึกษา จะต่างกันตรงสถานภาพทางตำแหน่งเท่านั้น กล่าวคือตำแหน่งครูจะต่ำกว่าตำแหน่งอาจารย์

ลักษณะของวิชาชีพครู

วิชาชีพครูในฐานะเป็นวิชาชีพชั้นสูงสาขาหนึ่ง จึงมีลักษณะของวิชาชีพดังนี้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2525 : 24-25)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. วิชาชีพครูมีบริการให้แก่สังคมที่มีลักษณะเฉพาะ และจำเป็นที่สังคมต้องมีบริการดังกล่าว วิชาชีพครูถือว่า เป็นวิชาชีพหลักที่เป็นแหล่งกำเนิดของวิชาชีพอื่น ๆ เช่น แพทย์ สถาปนิก ฯลฯ บริการที่เฉพาะเจาะจงไม่ซ้ำซ้อนกับวิชาชีพอื่น รวมทั้งเป็นวิชาพื้นฐานด้วย
2. การใช้วิธีการแห่งปัญญาในการให้บริการ เพราะการสอนเป็นเรื่องของการถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์ ค่านิยม ที่ต้องอาศัยความรู้ ความคิด หลักการและทฤษฎีในการให้บริการเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ที่ต้องอาศัยการวินิจฉัยด้วยวิธีการแห่งปัญญาจึงจะสามารถให้บริการได้ตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา
3. โดยเหตุที่ครูจะต้องใช้วิธีการแห่งปัญญา และบริการที่ให้แก่สังคมเป็นบริการทางด้านวิชาการ ครูจึงจำเป็นต้องได้รับการศึกษาอบรม ให้เป็นผู้ที่มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่จะสอนอย่างลึกซึ้ง มีความรู้กว้างขวางที่จะเข้าใจตนเอง ผู้อื่น และสังคมสิ่งแวดล้อม รู้หลักการและวิธีสอนรวมทั้งสามารถประยุกต์ความรู้ไปสู่การปฏิบัติวิชาชีพ ได้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ
4. วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูงที่สมาชิกมีความเป็นอิสระ และมีเสรีภาพทางวิชาการในการให้บริการตามมาตรฐานของวิชาชีพชั้นสูง ไม่น้อยกว่าวิชาชีพชั้นอื่น ๆ
5. วิชาชีพครู เป็นวิชาชีพที่มุ่งเน้นบริการแก่ผู้อื่น มากกว่าหาประโยชน์จากผู้รับบริการ จึงต้องเป็นวิชาชีพที่มีจรรยาบรรณ ครูที่ดีจะต้องมี 3 สู่ คือ สุทธิชาโน คือ ผู้มีความรู้ดี สุสาสโน คือ สอนดี รู้จักชี้แจงชักจูงใจ ปลุกใจ สุปฏิปันโน คือ ผู้มีความประพฤติ ปฏิบัติดี เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์และบุคคลทั่วไป

บทบาทและหน้าที่ของครู – อาจารย์

ผู้เป็นครู ย่อมมีบทบาทและความสำคัญต่อสังคมทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ครูจะต้องทำหน้าที่เป็นทั้งผู้สอน และอบรมแนะแนวในการดำรงชีวิตและอาชีพ ให้แก่ศิษย์ นอกจากนี้ครูจะต้องมีบทบาทในการเป็นผู้นำ ในการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านความประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่สังคม มีคุณธรรม จริยธรรม มีความมานะบากบั่น มัธยัสถ์ อุดม ไม่เห็นแก่ความเจริญด้านวัตถุมากเกินไป รวมทั้งเป็นผู้นำทางด้านการส่งเสริม และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมของชาติด้วย (การประชุมทางวิชาการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ครั้งที่ 24, 2529 : 27-28)

และเนื่องจากสถาบันอุดมศึกษา เป็นสถาบันที่ผลิตคนที่เป็นกำลังคนระดับสำคัญของชาติ บัณฑิตที่จบสถาบันอุดมศึกษาส่วนหนึ่ง จะเป็นกลุ่มที่ใช้สมอง และไปปรับใช้สังคมในส่วนที่จำเป็น ซึ่งต้องใช้ความรู้ความสามารถ ตลอดจนบุคลิกลักษณะ หรือคุณธรรมอันเป็นที่พึงประสงค์ของสังคมเพื่อนำความรู้ ความเจริญรุ่งเรืองมาสู่ประเทศ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 2530 : 27-29) การที่มหาวิทยาลัย อันเป็นสถาบันอุดมศึกษา จะผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพเทียบพร้อมไปด้วยคุณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมบัติดังกล่าวได้มากน้อย ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ โดยเฉพาะอาจารย์ เพราะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่หลักทั้ง 4 ประการ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งหน้าที่หลัก 4 ประการ คือ

1. สอนวิชาการ และวิชาชีพ เพื่อสนองความต้องการกำลังคนของสังคม
2. วิจัย ค้นคว้า เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ
3. บริการทางวิชาการแก่หน่วยงานและสังคม
4. ทะนุ บำรุง และถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรม อีกทั้งปลูกฝังความเป็นพลเมืองดี (คณะกรรมการการปฏิบัติรูปการศึกษา, 2530 : 82)

นอกจากนี้ มีบุคคลอีกหลายท่านกล่าวถึงบทบาท และหน้าที่ของครู –อาจารย์ ไว้เช่น ติมลศรี อุปรมัยและคณะ กล่าวถึงบทบาทครู-อาจารย์ในสถาบันการศึกษาว่าควรจะต้องมีความกระตือรือร้น พร้อมช่วยเหลือชุมชน และมีคุณสมบัติดังนี้

1. เข้าถึงจิตใจคน
2. แต่งกายเหมาะสม
3. มีความร่าเริง แจ่มใส
4. มีความสัจย์ซื่อต่อความตั้งใจ
5. รู้จักใช้ถ้อยคำคำพูดเหมาะสมกับผู้ฟังและ โอกาส
6. เป็นคนคงเส้นคงวา
7. มีอารมณ์ขัน
8. แสดงสีหน้ากับทั่วไป ไม่เย่อหยิ่ง
9. มีสุขภาพแข็งแรง ทั้งกายและใจ
10. มีศิลปะในการพูด ในการรับหาสมาคมกับเพื่อนร่วมงาน และคนในชุมชน (ติมลศรี อุปรมัย และคณะ, 2528 : 150)

ท่านพุทธทาสภิกขุ ได้กล่าวถึงบทบาท และความสำคัญของครู โดยสรุปมี 3ประเด็นคือ

1. ครูเป็นผู้นำทางด้านวิญญาณ บทบาทของครู ซึ่งสามารถครอบงำอิทธิพลทางวัตถุครูเป็นผู้สร้างโลกในอนาคต โดยผ่านทางศิษย์ โลกจะดีหรือเลวก็เพราะครูในโลก คนในโลกจะดีหรือเลวก็เพราะการศึกษา การศึกษาจะเป็นอย่างไรก็แล้วแต่ครู
2. ครูเป็นผู้สร้างโลก ทั้งนี้เพราะครูให้การศึกษาอย่างไร คนในโลกก็เป็นอย่างนั้น
3. ครู เป็นผู้ทำความอยู่รอดของสังคม โดยการทำให้แต่ละคนที่ประกอบกันขึ้นมาเป็นสังคมอยู่รอดเสียก่อน (ยนต์ ชุ่มจิต, 2531 : 43)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลัดดา เสนาวงศ์ ได้สรุปบทบาทและหน้าที่ที่จำเป็น และครุพึงปฏิบัติดังนี้

1. รักการอ่าน ใฝ่รู้รอบรู้ และปรับปรุงตนเอง เพื่อพัฒนาตนเองงานในอาชีพด้วยดีเสมอ สนใจหาโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของท้องถิ่น
2. มีความสำเร็จในการพูด คือ พูดจาออกเสียง ถูกต้องชัดเจนไพเราะ สามารถพูดให้ผู้อื่นเข้าใจในสิ่งที่ต้องการพูด โน้มน้ำวจิตใจให้คล้อยตาม ให้ความร่วมมือ พูดในสิ่งที่มีประโยชน์ไม่เพื่อเอื้อเหลือไหล พูดจริง ทำจริง รู้จักใช้คำพูดประสานประโยชน์ ประสานความสามัคคี
3. มีอารมณ์ขันร่าเริงแจ่มใส แต่มั่นคง ควบคุมอารมณ์ได้เก่ง
4. มีทักษะในการใช้วิธีการแบบประชาธิปไตย ให้สิทธิเสรีภาพแก่นักเรียน ในการคิดพิจารณา มีเหตุผลยอมรับ และสามารถอดทนอดกลั้นต่อคำวิพากวิจารณ์ และความแตกต่างระหว่างบุคคล
5. มีลักษณะของผู้มีเกียรติ ปฏิบัติอย่างมีศักดิ์ศรี แต่งกายสะอาดเรียบร้อยเหมาะสม มีท่าทาง นั่ง ยืน เดิน เล่น และการทำงานเหมาะสมมีท่าทีแสดงความมีเมตตาไว้วางใจได้เป็นกันเอง
6. มีลักษณะบ่งถึงความมานะ อดทน กล้าเผชิญปัญหา สู้งาน ขยัน ประหยัด เสียสละ ข่างคิดช่างสังเกต คล่องแคล่วฉับไว อารมณ์ดี
7. มีความคิดเป็นของตนเอง กล้าตัดสินใจ มีความสุจริต ยุติธรรม
8. มีลักษณะเป็นผู้นำประพฤติดีมีวินัยมีจรรยาบรรณอันดีงามสมกับเป็นแบบอย่างของศิษย์
9. สนใจหาโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของท้องถิ่น สมาคมที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพและกิจกรรมทางศาสนา
10. มีความสามารถในการสอน การอบรม ชี้แนะให้นักเรียนมีหลักรู้จักวิธี ศึกษาค้นคว้า ปฏิบัติตนในทางที่ตรง (ลัดดา เสนาวงษ์, 2532 : 57-58)

เจริญ ไวรวัจนกุล ได้กล่าวถึงบทบาท และหน้าที่ของครูไว้ ดังนี้

1. ในฐานะผู้สอน
2. ในฐานะผู้อบรมเด็ก
3. ในฐานะเป็นผู้พัฒนา ทั้งพัฒนาตนเอง อบรมเด็ก
4. ในฐานะเป็นผู้แนะแนวทางทั้งทางด้านการดำรงชีวิต และอาชีพ
5. ในฐานะเป็นผู้ส่งเสริม และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมไทย
6. ในฐานะเป็นแบบอย่างของสังคม เป็นตัวอย่างด้านคุณธรรม มีคุณธรรมและจรรยาวิชาชีพครู (เจริญ ไวรวัจนกุล, 2531 : 221)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุทุมพร ทองอุไทย ได้กล่าวถึงหน้าที่ของอาจารย์อย่างกว้างๆ คือ สอน วิจัย ให้บริการ และ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ ซึ่งเมื่อขยายความออกมาจะพบว่า มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องมากมาย และได้เสนอแนะกิจกรรมของอาจารย์ไว้ 7 ข้อ คือ

1. ทำการสอนระดับปริญญาตรี
2. ทำการสอนระดับบัณฑิตศึกษา
3. พิจารณาวิชา หลักสูตร เตรียมอุปกรณ์การสอน ประเมินผลและให้ผลการเรียน
4. ให้คำแนะนำ และแนะแนว
5. ทำวิจัย ทำสิ่งแปลกใหม่สร้างสรรค์
6. ให้บริการทางวิชาการ ทั้งในและนอกสถาบัน
7. ร่วมกิจกรรมของสถาบันทุกระดับ เพื่อทำนุบำรุง คุณธรรมและวัฒนธรรมศิลปตลอดจนถึง แวดล้อม (อุทุมพร ทองอุไทย : 2523 : 2)

ลักษณะของครูอาจารย์ที่ดี

คุณลักษณะที่ดีของที่ดีของครูนั้น ได้มีผู้ให้ความรู้ และบอกลักษณะไว้หลายท่าน เช่น เจริญ ไวรวิจกุล ได้กล่าวถึงลักษณะของครูที่พึงประสงค์ไว้ว่า

1. มีความเป็นครู คือ ทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี รักและเมตตาปรานีเด็ก รักอาชีพครูใฝ่รู้โลกทัศน์กว้าง รับผิดชอบต่อหน้าที่ ยอมรับการเปลี่ยนแปลง มีวุฒิภาวะ ยุติธรรม มีชีวิตที่สงบและเรียบง่าย มีบทบาทในการช่วยเหลือชุมชน

2. มีความรู้ใน

- วิชาชีพอย่างลึกซึ้ง เหมาะสมกับระดับการศึกษาที่ทำการสอน
- วิชาชีพครู วิทยาการการจัดการ จิตวิทยาที่เกี่ยวกับการสอน การวิจัย การประเมินผล
- ความรู้ทั่วไป โดยเฉพาะการส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรม และอนุรักษ์ธรรมชาติ

(เจริญ ไวรวิจกุล : 2531 : 221)

พระพุทธเจ้า ได้กำหนดลักษณะของครูที่ดีไว้ 7 ประการ คือ

1. บีโย คือ การทำตัวให้เป็นที่รักของศิษย์ และบุคคลทั่วไป นั่นคือรู้จักทำตนเป็นกันเอง มีเมตตา อ่อนน้อม ยิ้มแย้มแจ่มใส ปรารถนาช่วยเหลือศิษย์ด้วยจริงใจ ครูที่เป็นที่รักมักมีพรหมวิหาร 4 ประการ

2. ครู คือ มีความหนักแน่นในจิตใจ รู้รอบเรื่องการปกครองให้ศิษย์เคารพด้วยวิธี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ขู่ขนาบ ตักเตือน
- ขกย่อง ชมเชยให้เกิดกำลังใจ
- ทำตนเป็นแบบอย่าง โดยไม่ออกปากสั่งสอน

3. ภาวนีโย คือเป็นผู้ที่ได้การยกย่องว่าเป็นผู้เจริญ การทำตนของครูให้เจริญมีอยู่ 3 ประการ คือ

- อบรมตนให้มีความเชี่ยวชาญในการทำงาน
- อบรมตนให้เชี่ยวชาญในการทำงาน
- อบรมตนให้เจริญด้วยคุณธรรม

4. วัตตา การอบรมสั่งสอนศิษย์ด้วยความเฉลียวฉลาด ด้วยการชี้ให้ชัด ชวนให้ปฏิบัติเข้าใจ ให้กระตือรือร้น และปลุกใจให้ร่าเริง

5. วรกกโม คือ อดทนต่อถ้อยคำ โดยมีเจตนาดี และขันติเป็นที่ตั้ง

6. คัมภีร์รังกถักถักตา คือการสอนจากง่ายไปยาก หรือจากไปรูปธรรมไปนามธรรม

7. อนิโยชน คือ ไม่ชักนำศิษย์ไปในทางชั่ว หมายถึง หลีกเลียงอบายมุข (ถักดา เสนาวงศ์, 2532 : 88-89)

ยนต์ ชุ่มจิต ได้สรุปคุณคุณลักษณะครูที่ดีไว้ว่า จะต้องประกอบด้วย คุณลักษณะที่สำคัญดังนี้

1. บุคลิกภาพดี บุคลิกภาพที่ดีของครูในที่นี้หมายถึง บุคลิกภาพทั้งทางกายและจิตใจ เช่น รูปร่างหน้าตาดี ท่าทางสง่าผ่าเผย แต่งกายเรียบร้อยพุดจาไพเราะนุ่มนวล สงบเสงี่ยมมีลักษณะเป็นผู้นำ น้ำเสียงชัดเจน

2. คุณสมบัติส่วนตัวดี เช่น สติปัญญาดี มีความเฉลียวฉลาด มีความรู้กว้างขวาง เชื่อมั่นในตัวเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กระตือรือร้น และสุขภาพอนามัยดี

3. ความสามารถในการสอนปกครอง หรืออาจพูดอีกนัยหนึ่งว่าสอนดีและปกครองนักเรียนได้ดี เช่น อธิบายได้แจ่มชัด เด็กปฏิบัติได้ สามารถปกครองให้อยู่ให้อยู่ในระเบียบวินัย

4. ประพฤติดี เช่น ละเว้นการกระทำที่เป็นอบายมุขทั้งปวง กระทำแต่สิ่งที่ดีสุจริตและมโนจริต

5. มีจรรยาครูและคุณธรรมสูง เช่น ซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพครู เสียสละ มีความเมตตา กรุณายุติธรรม มานะอดทน เป็นต้น

6. มนุษย์สัมพันธ์ดี กล่าวคือ มีธรรมาศัยไมตรีกับบุคคลทุกฝ่าย เช่น กับเพื่อนครู ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียน เป็นต้น (ยนต์ ชุ่มจิต, 2531 : 79)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลัดดา เสนาวงษ์ ได้กล่าวถึงครูที่พึงประสงค์ของนักเรียน จากการประชุมทางวิชาการ เรื่อง ครูมัธยมศึกษากับอนาคตของประเทศไทย พบว่านักเรียนต้องการครูที่มีคุณลักษณะดังนี้

1. อุทิศเวลาให้นักเรียน และรับผิดชอบเมื่อกระทำผิด
2. มีเมตตาปราณีมีความจริงใจ
3. ใจกว้าง ยอมรับความคิดเห็นของศิษย์
4. มีความรอบรู้ในแต่ละบทเรียน
5. มีบุคลิกรูปร่างหน้าตาดี อยู่ในระเบียบวินัย
6. มีความยุติธรรม ซื่อสัตย์ ไม่เอาผิดศิษย์
7. มีอารมณ์ขัน และมีน้ำใจนักกีฬา
8. มีความคงเส้นคงวา
9. สนใจปัญหาของศิษย์
10. รู้จักผ่อนสั้นผ่อนยาว
11. ไม่ดูถูกศิษย์ ครอบงำของศิษย์บ้าง
12. สร้างเสริมความรู้ ความเข้าใจด้วยปัญญา
13. ปฏิบัติตามคำสอนได้ (ลัดดา เสนาวงษ์, 2532 : 103)

ลักษณะของครูที่ดี ในทัศนะสังคมไทย จากการวิจัยของพนัส หันนาคินทร์ พบว่า ครูที่ดีควรมีลักษณะสำคัญดังต่อไปนี้ คือ

1. มีคุณธรรมและความประพฤติ
2. ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา ปละพระมหากษัตริย์
3. มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และการงาน
4. มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร
5. การค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ

คำกล่าวของ ถวิล สุริยีน ที่สอดคล้องกับลักษณะครูที่ดีของพระพุทธเจ้า ที่กล่าวว่าบุคลิก ลักษณะ คุณลักษณะ และคุณสมบัติของครู ควรปฏิบัติดังนี้

1. มีลักษณะท่าทางดี เป็นที่จงใจให้เด็กยอมรับ
2. มีความประพฤติดี เป็นที่จงใจให้เด็กนับถือเป็นแบบอย่าง
3. มีอิทธาศัยดี ทำให้เด็กชอบและรักใคร่
4. มีอารมณ์ดี ทำให้เด็กได้รับความสุขและร่าเริง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. มีความยุติธรรม ทำให้เด็กนับถือ รักใคร่
6. มีความเหมาะสมที่จะวางตัวให้เข้ากับคนทุกชั้น ทุกวัย
7. มีความเอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขของลูกศิษย์
8. มีการส่งเสริมคุณวุฒิพิเศษให้กับตัวเอง ทำให้เด็กชื่นชม
9. มีความสามารถประกอบกิจการงานต่างๆ ทำให้เด็กนิยมชื่นชมในตัวครู
10. มีความเป็นผู้นำทำให้เด็กเชื่อฟัง
11. มีการสอนดี รู้วิธีการถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่เด็ก
12. มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ แข็งแรง จะทำให้บุคลิกภาพดี
13. มีความรู้ดีจะเกิดความมั่นใจ และเกิดประโยชน์แก่ตัวครู

ส่วนลักษณะครูที่ดีจากผลงานวิจัยของ เฉลียว บุรีภักดี และคณะ มีลักษณะดังนี้คือต้องมีบทบาททางด้านการสอน ได้แก่สอนเด็กให้เกิดความรู้ สอนเด็กให้เป็นคนดี มีวิธีการประเมินตน ได้แก่ มีความประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีของเด็ก เป็นแม่พิมพ์ของชาติ (ไกรนุช ศิริพูล, 2531 : 1) ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะที่ดีของกรมฝึกหัดครูซึ่งกล่าวไว้ว่า

1. ครูที่จะทำสิ่งใดเป็นผลสำเร็จนั้นแต่ละคนต้องมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติ (เจตคติ) หรือน้ำใจอันดีงาม

2. มีน้ำใจอันดีงาม น้ำใจอันดีงามประกอบด้วย

- ยกย่องและให้เกียรติ และนับถือกันและกันอย่างจริงใจ
- ช่วยเหลือ แบ่งปัน ร่วมมือซึ่งกันและกันอย่างจริงใจ
- เข้าใจที่จะใช้ปัญญาในการที่จะร่วมมือแก้ปัญหาทั้งปวง ไม่ใช่ความ โกรธความ

โลกและความหลงผิดเข้าปฏิบัติ

- การปฏิบัติต่อกันบางโอกาสจะพลาดพลั้งด้วย โทสะ โลภะ โมหะ ครูก็ควรมีน้ำใจที่จะขอขมา หรือยกโทษให้ด้วยใจจริง

- ผู้เป็นครูควรสร้างความมุ่งหมายของชีวิตให้กับศิษย์ของตนในระยะเวลาที่อยู่ในวันศึกษาได้อย่างเหมาะสม

- ต้องสำนึกว่าตนต้องเป็นตัวอย่างที่ดี หรือเป็นแม่พิมพ์ของชาติ และเป็นที่ยิ่งของศิษย์

- ปลูกฝังคุณธรรม ศีลธรรมถือเป็นเรื่องต้องปฏิบัติต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอ

- สามารถวัดและประเมินผลการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับ

วัตถุประสงค์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อความหมายพูดชัดเจนมีการเน้นเสียงหนักเบา
- มีความสามารถในการใช้หลักจิตวิทยาของการสอน ใช้ได้อย่างเหมาะสม

3. คุณสมบัติอื่น ๆ ที่ช่วยให้ครูเกษียณประสบความสำเร็จในด้านการสอน คือ

- มีความรับผิดชอบ
- มีจรรยาบรรณครู
- มีคุณธรรม
- มีความเสียสละ อุดหนุน
- มีสุขภาพแข็งแรง
- มีคุณภาพ
- มีความสามารถแก้ปัญหาในการสอน
- มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี (รมณีย์ อภาภิรม, 2531 : 75)

บุคลิกภาพของครูเกษียณที่ดี

บุคลิกภาพมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับครู เพราะครูกับนักเรียนต้องพบกันทุกวัน ต้องทำงานร่วมกันโดยไม่มีทางหลีกเลี่ยงได้ ครูที่มีบุคลิกภาพไม่ดีย่อมทำให้นักเรียนถอยห่างไม่ยอมเข้าใกล้ ครูจึงควรต้องมีบุคลิกภาพที่ชักชวนให้นักเรียนอยากเข้าใกล้ เพื่อช่วยให้ครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน เป็นปัจจัยให้การเรียนการสอนเป็นผลอันสมบูรณ์ (ลัดดา, 2532 : 9)

ปิฎฐะ บุนนาค (2514 : 26) ได้กล่าวถึงบุคลิกภาพที่ดีจะช่วยให้การฝึกสอนประสบผลสำเร็จไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. การควบคุมอารมณ์ของตนเอง ไม่ทำอะไรตามอารมณ์ และควรระวังควบคุมอย่าให้มีอารมณ์ตลกขบขันมากเกินไป
2. สถิติปัญญาความรู้ทั่วไป มีระดับสติปัญญาปานกลางแต่ต้องมีความรู้ ความเข้าใจอย่างดีในงานของตน
3. ทางสังคม เป็นสิ่งที่จำเป็นในบุคลิกลักษณะและคุณสมบัติที่ครูอาชีพศึกษาจะต้องมีทุกคน เพราะการปฏิบัติงานในอาชีพครูเกษียณนั้นสำเร็จได้ย่อมเกิดจากความร่วมมือร่วมใจจากบุคคลต่าง ๆ ในวงของสังคม
4. ลักษณะการเป็นผู้นำ ผู้ฝึกหัดสอนต้องแสดงตนเป็นผู้นำในหมู่ที่มีอายุคราวเดียวกัน โดยทำงานร่วมกันและเป็นตัวอย่างที่ดีในการวางตน การทำงาน ซึ่งต้องมีความเมตตาปราณีมีใจเอื้อเฟื้อที่จะหาทางช่วยเหลือให้นักเรียนมีประสิทธิภาพในการเรียนดีขึ้นด้วยทุกทาง

5. สุขภาพอนามัย เป็นเรื่องที่จะทำให้การฝึกสอนดำเนินไปได้ด้วยดี มิใช่แต่เพียง สุขภาพร่างกายเท่านั้น แต่รวมถึงการดำรงชีวิตที่ถูกสุขลักษณะอนามัย เช่น การพักผ่อนนอนหลับ การออกกำลังกาย เป็นต้น

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2524 : 12) ได้กล่าวถึงการเตรียมตัวในด้านบุคลิกภาพ เพื่อที่จะเป็นครูเกษตร พอสรุปได้ 4 ประการ คือ

1. อารมณ์ ฝึกการควบคุมอารมณ์ไม่ให้เปลี่ยนแปลงง่าย คือไม่โกรธง่าย หรือหัวเราะง่าย เพราะผู้ที่ทำหน้าที่เป็นครูควรใช้เหตุผลให้มากกว่าการใช้อารมณ์
2. จิตใจ ต้องมั่นคงไม่อ่อนไหว ผู้ทำเตรียมการสอนดีและเคยผ่านการฝึกสอนมาบ้างแล้ว มักไม่มีปัญหาในเรื่องการสั้น หรือประหม่า
3. การแต่งกาย ควรแต่งกายให้เหมาะสมกับสภาพของตนเอง ให้ดูสภาพเรียบร้อย ไม่ฉูดฉาด ทรงผมที่เหมาะสม
4. มนุษย์สัมพันธ์ ควรฝึกให้เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี พยายามทักทายสนทนากันตามโอกาส เพราะนิสิตฝึกสอนเป็นผู้มาใหม่ ควรเป็นฝ่ายทำความรู้จักกับบุคคลต่างๆ ของโรงเรียน เพื่อจะได้ทำงานร่วมกันอย่างสะดวกคล่องตัว

พรทิพย์ วิจิเจริญ (2519 : 104) ได้กล่าวถึงลักษณะประจำตัวด้านบุคลิกภาพของคุณสมบัติของครูเกษตรที่ดีควรสรุปได้ดังนี้

1. มีความรักในอาชีพครู
2. มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งกายและใจ

จากคุณลักษณะของครูที่ดีตามที่สนทนาต่าง ๆ ดังกล่าว พอสรุปได้ว่า ผู้เป็นครูควรมีลักษณะสำคัญ 2 ประการคือ

1. สอนดี คือสามารถสอนให้เด็กมีความรู้ ความสามารถ มีความเฉลียวฉลาด แก้ปัญหาเป็นสอนได้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง มีความรู้กว้างขวาง สามารถถ่ายทอดให้ศิษย์ของตนเข้าใจสนใจด้วยวิธีการที่แปลกใหม่ ได้รับความสนใจอยู่เสมอ
2. ความประพฤติ คือมีความประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีของศิษย์ รักษาระเบียบวินัยในการปฏิบัติตน การแต่งกายที่ถูกต้องเหมาะสม ซื่อสัตย์สุจริต ยุติธรรม ยึดมั่นในจรรยาครู

คุณลักษณะที่ดีของครูเกษตร

รมณีย์ อภาภิรม ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่ดีของครูเกษตรว่า ต้องมีความเสียสละในการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ หรือต้องทำงานล่วงเวลาอีกด้วย เพราะพืชและสัตว์ ไม่ได้ต้องการน้ำและอาหารเฉพาะในเวลาราชการเท่านั้น ลักษณะของครูเกษตรที่ดี จะต้องมียุทธศาสตร์ดังต่อไปนี้

1. ด้านความรู้วิชาชีพเกษตร ควรมีความสามารถ
 - มีความรอบรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ ในวิชาชีพที่สอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
 - ศึกษาค้นคว้าอยู่เสมอ
 - มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
 - มีประสบการณ์ในฟาร์ม
 - มีความสามารถเป็นที่ปรึกษาชุมชน หรือชมรมต่าง ๆ
2. ด้านการสอน และความสามารถ ในการถ่ายทอดความรู้
 - มีความรัก และทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู
 - มีความรัก ความสามารถ และประสบการณ์ในเรื่องการสอนวิชาชีพการเกษตร
 - มีความสามารถในการเตรียมการสอนได้
 - สามารถเลือกเทคนิควิธีการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน
 - สามารถเลือกอุปกรณ์การสอนที่จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเร็วขึ้น น่าสนใจเหมาะสม
 - สามารถเลือกกิจกรรมให้นักเรียนทำเพื่อเพิ่มความสนใจ
3. มีความยุติธรรม มีลักษณะเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
4. พุดชัดเจนใช้ภาษาไทยถูกต้อง
5. ประพฤติ และวางตัวอยู่ในกรอบศีลธรรม เป็นที่ยอมรับในชุมชน
6. มีความสุขภาพ แต่งกายเหมาะสม (รมณีย์ อภาภิรม,2531)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ครูเกษตร

ภาระสำคัญของครูเกษตรคือ การพัฒนาความสามารถในการสอนของตนเองเพื่อที่การสอนและการเรียนเกิดผลดีต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างแท้จริง ครูเกษตรที่สอนวิชาเกษตรได้จะต้องประกอบด้วยคุณสมบัติดังนี้

1. มีความรู้ทางเทคนิคอย่างสูงและลึกซึ้ง
2. มีความรู้ทางด้านวิชาการเกษตรอย่างแท้จริง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. มีความรู้ทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ
4. เข้าใจถึงจุดมุ่งหมายของการสอนวิชาเกษตร
5. สามารถสอนให้นักเรียนเห็นความสำคัญของเทคนิคในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม (พรณี ชูทัย, 2522 : 23)

การเรียนการสอน ควรทำอย่างจริงจังและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและท้องถิ่น มีการจัดอาจารย์ให้เหมาะสมเพียงพอจัดเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์ประกอบการสอนให้พร้อม และต้องมีการจัดการสัมมนาอบรมครูและอาจารย์ เพื่อที่จะได้มีความรู้ใหม่ ๆ เทคนิคใหม่ ๆ เสมอ

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ฉัตรชัย ช่อรักษ์ : 2532 (หน้าบทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของครูเกษตรที่เป็นจริงในปัจจุบันตามทัศนะของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์นครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่าคุณลักษณะทางการสอน ด้านความรู้ ความรับผิดชอบ ความเป็นแบบอย่างที่ดีและจริยธรรมนักศึกษาให้คำตอบว่า ครูมีการปฏิบัติปานกลาง ยกเว้นคุณลักษณะด้านการสอน มีการพานักศึกษาไปดูงานเกษตรของจริง ภายนอกสถานที่ ครูปฏิบัติน้อย ด้านจริยธรรม และความเชื่อมั่นในตัวเองครูมีมาก

รพีพร ทองทั่ว : 2530 (หน้าบทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของครูสอนวิชาชีพเกษตรกรรมตามแนวความคิดของนักศึกษา สาขาเกษตรกรรม วิทยาลัยเกษตรกรรมชลบุรี ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ครูสอนวิชาชีพควรมียุทธศาสตร์ทางการสอนที่สำคัญ ดังนี้ คือควรมีความรู้กว้างขวาง มีการเตรียมการสอนล่วงหน้า และให้นักศึกษาได้ปฏิบัติจริง
2. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ครูควรจะต้องมีลักษณะเป็นผู้นำน่าเชื่อถือมีความเชื่อมั่นในตนเองวางตัวเป็นกลางไม่มีอคติกับนักศึกษาแต่งกายสุภาพรัดกุมเหมาะสมกับกิจกรรมที่ทำ
3. คุณลักษณะทางด้านสัมพันธภาพ ครูต้องยินดีรับฟังปัญหาและให้คำปรึกษา มีความปรารถนาดีต่อศิษย์ และสามารถแนะนำแนวทางการประกอบอาชีพเกษตรได้

สุรพล กันจาด : 2525 (หน้าบทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณสมบัติของครูเกษตรตามความต้องการของโรงเรียนพรตพิทยพยัต เขตลาดกระบัง ผลการวิจัยพบว่า ครูและนักเรียนต้องการครูเกษตรที่มีลักษณะตั้งใจทำงาน มีความรับผิดชอบ พุดชัดเจน ใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง ทันต่อเหตุการณ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความรู้ความสามารถในวิชาการเกษตรทั้งทฤษฎีและปฏิบัติเป็นอย่างดี สามารถปรับปรุงแนะนำโครงการต่าง ๆ ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฉัตรชัย ณะสมบัติ (2535 : 47) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของครูเกษียณที่พึงประสงค์ ตามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทพศิรินทร์ร่วมเกล้า เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนมีความต้องการคุณลักษณะของครูเกษียณทางด้านการเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตยมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือการอบรมแนะแนวและการปกครอง, ด้านวิชาการ, ด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ, ด้านบุคลิกภาพ, ด้านคุณธรรมและความประพฤติ, ด้านการสอน และด้านมนุษยสัมพันธ์ ตามลำดับ

พรทิพย์ วิจิเจริญ (2519 : 33-34) ทำการศึกษาคุณสมบัติของครูเกษียณตามความต้องการของกลุ่มหัวหน้าหมวดวิชาเกษตรกรรมศิลป์ หัวหน้าฝ่ายวิชาการและหัวหน้าหมวดวิชาการเกษตรเกี่ยวกับด้านต่าง ๆ พบว่า

1. ความรู้ความสามารถด้านวิชาการ นิสิตนักศึกษาครุศาสตร์หรือนักศึกษาศาสตร์เกษตร ซึ่งจะออกไปประกอบอาชีพครูเกษตร ควรมีความรู้ในสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาสัตวศาสตร์ และสาขาวิชาพืชศาสตร์ เพราะเป็นสาขาวิชาที่จำเป็น และเป็นประโยชน์สำหรับครูเกษตร จะใช้สอนมากที่สุด
2. ด้านการสอน ครูเกษียณควรดำเนินการสอนเป็น สามารถเขียนโครงการสอนและโครงการเสนอซื้อวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน เข้าใจและแก้ไขปัญหาเด็กวัยรุ่นได้ และควรสำรวจปัญหาทางการเกษตรในกลุ่มเกษตรกร เพื่อนำมาหาทางแก้ไข ปรับปรุงและบรรจุไว้ในเนื้อหาวิชาที่สอน
3. ด้านบุคลิกภาพ ครูเกษียณมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตร มีจิตใจหนักแน่นตั้งใจทำงาน โดยหวังประโยชน์เป็นอันดับแรก มองการณ์ไกลและรู้จักแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า การศึกษาขอบเขตของงานในโรงเรียนหรือวิทยาลัยที่จะ ไปสอนให้ละเอียดพอประมาณ
4. การทำงานนอกเวลา งานนอกเวลาที่ครูเกษียณควรทำ เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรโดยตรง เพื่อฝึกหัดทักษะและทำให้ทัศนคติต่อการเกษตรของนักเรียนดีขึ้น ควรดูแลบริเวณบ้านพักและโรงเรียน หรือวิทยาลัยให้สวยงาม ควรดูแลนักเรียนที่ทำการเกษตรที่บ้านและจัดบริการชุมชนเกี่ยวกับอาชีพเกษตร

ชนะ วันหนูน (2521 : 75-76) ได้ทำการวิจัย เรื่องอุปสรรคบางประการในโครงการฝึกสอนนิสิตนักศึกษาศาสตร์เกษตร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2517 – 2520 นั้น นิสิตฝึกสอนและครู – อาจารย์ที่เกี่ยวข้อง ได้สรุปอุปสรรคและเสนอข้อเสนอนแนะไว้ ดังนี้

1. จำนวนชั่วโมงในการสังเกต การสอนมีน้อย ไม่เพียงพอที่ทำให้ได้ประสบการณ์ที่จะออกไปฝึกสอนจริง
2. วิชาที่สังเกตการสอนไม่ตรงกับสาขาที่เรียน
3. ไม่ทราบล่วงหน้าว่าจะต้องสอนวิชาอะไร ชั้นไหน ทำให้เตรียมตัวไม่ทัน
4. ขาดเอกสารเพื่อใช้ประกอบการสอน ขาดแหล่งวิชาการที่จะหาความรู้เพิ่มเติมที่โรงเรียนฝึกสอน
5. นักเรียนที่เรียนกับนิสิตฝึกสอนมีอายุใกล้เคียงกัน ทำให้เกิดความเชื่อถือใจตัวผู้สอนน้อยลง

อริรัตน์ รัตนประยูร (2529 : 95) ทำการวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครูเกษตร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ได้สรุปและเสนอแนะดังนี้

1. ด้านความสามารถทางวิชาการ ครูเกษตรมีความสามารถ ในการเป็นผู้นำทางวิชาการ ด้านเกษตรแก่ท้องถิ่นและท้องถิ่นใกล้เคียงสถานศึกษา มีความสามารถทางการสอนทักษะในการลงมือปฏิบัติงานให้เห็นจริง และควรส่งเสริมให้นักเรียนจัดทำโครงการเกษตรภายใต้การนิเทศก์ ที่บ้านนักเรียนเอง
2. ด้านบุคลิกลักษณะของครูเกษตร ครูเกษตรควรมีความเป็นกันเองกับนักเรียน มีการอุทิศตนและอุทิศเวลาให้แก่ราชการ มีความขยัน อดทน มีปฏิภาณไหวพริบดี และสามารถวางตนได้เหมาะสมกับการเป็นครู
3. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ควรส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบทั้งในและนอกห้องเรียนให้ความสนใจ เป็นที่ปรึกษาและช่วยแก้ไขปัญหา ต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน

เดือนใจ รูปแถม (2532 หน้า ก-ข) ได้ทำปัญหาพิเศษเรื่อง คุณลักษณะครูเกษตรที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา หันตรา ผลการศึกษาปรากฏว่า ครูเกษตรที่พึงประสงค์มากที่สุด คือด้านคุณธรรม และความประพฤติ ส่วนเรื่องที่รองลงมาคือเรื่องการอบรม แนะนำและการปกครอง ด้านการเป็นพลเมืองดี ในสังคม ประชาธิปไตย ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านบุคลิกลักษณะ ด้านวิชาการ ด้านการสอน ส่วนด้านสุขภาพทางกายและทางจิตใจเป็นคุณลักษณะครูเกษตรที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

กัญญา สุนทรไชยา (2537 หน้า ก-ข) ได้ทำปัญหาพิเศษ เรื่อง คุณลักษณะของครูในอุดมคติของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรกรรมอุดรธานี ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาในระดับชั้น ปวช. มีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของครูที่อยู่ในอุดมคติทางด้านความรับผิดชอบมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านจริยธรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ ส่วนทางด้านการสอนให้ความสำคัญน้อยที่สุด ส่วนนักศึกษาระดับชั้น ปวส. มีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของครูที่อยู่ในอุดมคติทางด้านจริยธรรม คุณธรรมมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรับผิดชอบ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ ส่วนด้านการสอนนักศึกษาให้มีความสำคัญน้อยที่สุด และเมื่อดูโดยส่วนรวมแล้วพบว่า นักศึกษาในระดับชั้น ปวช. และปวส. ให้ความสำคัญด้านการสอนน้อยที่สุด และเมื่อดูโดยส่วนรวมแล้วพบว่า นักศึกษาในระดับชั้น ปวช. และปวส. ให้ความสำคัญอันดับ 1 คือ ด้านจริยธรรม คุณธรรมมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.012 รองลงมาคือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.11 ด้านความรับผิดชอบโดยมีค่าเฉลี่ย 4.10 ด้านบุคลิกภาพโดยมีค่าเฉลี่ย 4.07 ด้านความรู้โดยมีค่าเฉลี่ย 4.04

สรุปจากผลงานวิจัยพบว่าคุณลักษณะที่ดีของครูเกษตรจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้กว้างขวางในวิชาชีพเกษตร ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติและมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้กับนักศึกษาได้เป็นอย่างดี ไม่มีการปิดบังอำพรางความรู้ที่มีแก่ศิษย์ และเป็นแบบอย่างที่ดีให้เป็นที่ประพุดิตนตามเป็นเยี่ยงอย่าง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาภาควิชาพืชศาสตร์ ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตปทุมธานี ปีการศึกษา 2542 จำนวนทั้งหมด 53 คน โดยแบ่งห้องได้ดังนี้

นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2	ห้อง 1	จำนวน	28	คน
นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2	ห้อง 2	จำนวน	25	คน
	รวมทั้งสิ้น		53	คน

3.2 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากประชากรมีน้อย คือมีจำนวน 53 คน ดังนั้นจึงไม่มีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจะศึกษาจากประชากรทั้งหมด

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ (check list) โดยถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบตามตัวแปร คือ เพศ อายุ ภูมิภาค อาศัยอยู่กับใคร อาชีพของบิดามารดา หลังจากจบการศึกษาแล้วจะทำอะไร

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักศึกษาวิชาเกษตรที่พึงประสงค์เป็นแบบสอบถาม แบบประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 49 ข้อ โดยแบ่งดังนี้

- ด้านความรู้	11	ข้อ
- ด้านการสอน	15	ข้อ
- ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์	15	ข้อ
- ด้านความรับผิดชอบ	8	ข้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อคำถามแต่ละข้อแบ่งคะแนนเป็นระดับของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์มากที่สุด
4	หมายถึง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์มาก
3	หมายถึง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ปานกลาง
2	หมายถึง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์น้อย
1	หมายถึง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

3.3.2 วิธีดำเนินการสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าการสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัย
2. กำหนดประเด็นและขอบเขตของคำถาม โดยแบ่งออกเป็นหมวดหมู่ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
3. สร้างแบบสอบถามและนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับเด็กนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตปทุมธานี เพื่อหาสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น [α - coefficient]

3.3.3 การทดลองใช้แบบสอบถาม (Try – Out)

ผู้วิจัยทำการทดลองใช้แบบสอบถามที่ได้จัดทำขึ้นกับกลุ่มนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาภาควิชาสัตวรักษ์ ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตปทุมธานี ปีการศึกษา 2542 จำนวน 20 คน เมื่อได้แบบสอบถามกลับมาจึงนำมาหาค่าความเชื่อมั่น [α - coefficient] คำนวณจากสูตร Cronbach ดังนี้ (รวีวรรณ, 2533 : 63-69)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \times \left\{ 1 - \left(\frac{\sum Si^2}{S^2x} \right) \right\}$$

กำหนด α	=	แทน สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
n	=	แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม
Si ²	=	แทน ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
S ² x	=	แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซึ่งผลการทดลองแบบสอบถามได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นที่จะนำไปใช้สอบถามได้

3.3.4 วิธีการดำเนินการส่งแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ นักศึกษาภาควิชาพืชศาสตร์ ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตปทุมธานี ปีการศึกษา 2542 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง และรับคืนด้วยตนเอง โดยดำเนินการระหว่างวันที่ 10 ตุลาคม 2542 ถึงวันที่ 20 ตุลาคม 2542 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งมีจำนวน 53 ชุด และได้รับคืน 53 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและได้รับคืน

นักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2	จำนวนแบบสอบถามที่ส่ง (ชุด)	จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน (ชุด)	ร้อยละ
ห้อง 1	28	28	52.64
ห้อง 2	25	25	47.36
รวม	53	53	100

3.3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลได้แล้ว นำมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับแล้วจึงนำเอาข้อมูลที่แต่ละรายการมาเข้าตารางข้อมูลดิบและนำไปวิเคราะห์ทางสถิติดังนี้

3.3.5.1 นำแบบสอบถามที่ได้มาแจกแจงความถี่

3.3.5.2 นำข้อมูลที่ได้มาหาค่าร้อยละโดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{X}{N} \times 100$$

กำหนด X = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในข้อนั้น

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3.5.3 การคำนวณหาค่าเฉลี่ยของระดับความต้องการ โดยกำหนดค่าของระดับความต้องการดังนี้

ทัศนคติที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอน

ทัศนคติที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอนดีมาก	5	คะแนน
ทัศนคติที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอนดี	4	คะแนน
ทัศนคติที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอนปานกลาง	3	คะแนน
ทัศนคติที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอนน้อย	2	คะแนน
ทัศนคติที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอนต้องแก้ไข	1	คะแนน

การหาค่าคะแนนเฉลี่ยในแต่ละหัวข้อหาดังนี้

$$\bar{X} = \frac{(N_5 \times 5) + (N_4 \times 4) + (N_3 \times 3) + (N_2 \times 2) + (N_1 \times 1)}{N}$$

กำหนดให้

\bar{X}	=	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
N_5	=	จำนวนประชากรที่มีระดับทัศนคติต่อนักศึกษาฝึกสอนดีมาก
N_4	=	จำนวนประชากรที่มีระดับทัศนคติต่อนักศึกษาฝึกสอนดี
N_3	=	จำนวนประชากรที่มีระดับทัศนคติต่อนักศึกษาฝึกสอนปานกลาง
N_2	=	จำนวนประชากรที่มีระดับทัศนคติต่อนักศึกษาฝึกสอนน้อย
N_1	=	จำนวนประชากรที่มีระดับทัศนคติต่อนักศึกษาฝึกสอนต้องแก้ไข

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยได้นำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประเมินค่า (ประกอบกรรมสูตร, 2528 : 70) ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ทัศนคติต่อนักศึกษาฝึกสอนดีมาก
- ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ทัศนคติต่อนักศึกษาฝึกสอนดี
- ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ทัศนคติต่อนักศึกษาฝึกสอนปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ทัศนคติต่อนักศึกษาฝึกสอนน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ทัศนคติต่อนักศึกษาฝึกสอนน้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3.5.4 การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N^2}}$$

กำหนดให้	S.D.	=	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	f	=	ความถี่ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในข้อนั้น ๆ
	N	=	จำนวนประชากรทั้งหมด
	X	=	คะแนนที่กำหนดประเมินค่าเป็น 5, 4, 3, 2, 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิจัยเป็นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพโดยทั่วไปของนักศึกษาภาควิชาพืชศาสตร์ ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตปทุมธานี ปีการศึกษา 2542

ตอนที่ 2 ทักษะชีวิตที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอนของนักศึกษาภาควิชาพืชศาสตร์ ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตปทุมธานี ปีการศึกษา 2542

4.1 ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สถานภาพโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ (check list) โดยถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบตามตัวแปร คือ เพศ อายุ ภูมิลำเนา อาศัยอยู่กับใคร อาชีพของบิดามารดา หลังจากจบการศึกษาแล้วจะทำอะไร

ตารางที่ 2 แสดงสถานภาพทั่วไปของนักศึกษาภาควิชาพืชศาสตร์ ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตปทุมธานี ปีการศึกษา 2542

รายการ	จำนวนคน (N = 53)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	37	66.04
หญิง	16	39.96
2. อายุ		
16 ปี	26	49.06
17 ปี	21	39.62
18 ปี	4	7.55
19 ปี	2	3.77

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวนคน (N = 53)	ร้อยละ
3. ภูมิฐานะ		
ภาคเหนือ	3	5.66
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1	1.89
ภาคกลาง	47	88.68
ภาคตะวันตก	0	0
ภาคตะวันออก	2	3.77
ภาคใต้	0	0
4. ปัจจุบันอาศัยอยู่กับ		
บิดา	5	9.43
มารดา	8	15.09
บิดาและมารดา	34	64.16
น้ำ	5	9.43
พี่ชาย	1	1.89
5. อาชีพของบิดา		
รับราชการ	9	16.98
รับราชการ	11	20.75
ค้าขาย	2	3.77
รัฐวิสาหกิจ	0	0
ทำการเกษตร	22	41.52
รับจ้าง	9	16.98
เสียชีวิต		
6. อาชีพของมารดา		
รับราชการ	4	7.55
ค้าขาย	24	45.28
รัฐวิสาหกิจ	1	1.89

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวนคน (N = 53)	ร้อยละ
ทำการเกษตร	0	0
รับจ้าง	17	32.07
แม่บ้าน	7	13.21
7. หลังจบการศึกษา		
ศึกษาต่อสาขา		
- ฟิสิกส์	19	35.85
- สัตวรักษ์	20	37.73
- ประมง	8	15.09
บริหาร	4	7.55
ทำงาน		
เกษตรกรรม	2	3.78

จากตารางที่ 2 แสดงสถานภาพโดยทั่วไปของนักศึกษาภาควิชาฟิสิกส์ ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตปทุมธานี ปีการศึกษา 2542 ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาทั้ง 2 ห้องนี้ มีนักศึกษาชายร้อยละ 66.04 นักศึกษาหญิงร้อยละ 33.96 นักศึกษาที่อายุ 16 ปีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 49.06 รองลงมานักศึกษาที่มีอายุ 17 ปีคิดเป็นร้อยละ 39.62 นักศึกษาที่อายุ 18 ปีคิดเป็นร้อยละ 7.55 นักศึกษาที่อายุ 19 ปีคิดเป็นร้อยละ 3.77 นักศึกษาส่วนใหญ่ภูมิลำเนาอยู่ภาคกลางร้อยละ 88.68 รองลงมาเป็นภาคเหนือร้อยละ 5.66 ภาคตะวันออกร้อยละ 3.77 และภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 1.89 นักศึกษาส่วนใหญ่พักอยู่กับบิดามารดาร้อยละ 64.16 รองลงมาพักอยู่กับมารดาร้อยละ 15.09 พักอยู่กับบิดาร้อยละ 9.43 พักอยู่กับน้าร้อยละ 9.43 และพักอยู่กับพี่ชายร้อยละ 1.89 อาชีพของบิดารับจ้างมากที่สุดร้อยละ 41.52 รองลงมาคือค้าขายร้อยละ 11 รับราชการร้อยละ 9 เสือชีวิตร้อยละ 9 และทำงานรัฐวิสาหกิจร้อยละ 2 อาชีพของมารดาค้าขายมากที่สุดร้อยละ 24 รองลงมาคือรับจ้างร้อยละ 17 แม่บ้านร้อยละ 7 รับราชการร้อยละ 4 และรัฐวิสาหกิจร้อยละ 1 เมื่อจบการศึกษาแล้วคาดว่านักศึกษาจะศึกษาต่อร้อยละ 96.23 โดยส่วนใหญ่จะศึกษาต่อสาขาสัตวรักษ์ร้อยละ 37.73 รองลงมาคือสาขาฟิสิกส์ร้อยละ 35.85 รอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลงมาคือสาขาประมงร้อยละ15.05 และบริหารร้อยละ7.55 นักศึกษาร้อยละ 3.77 คาดว่าจะประกอบอาชีพเกษตรกรรมหลังจากจบการศึกษา

ตอนที่ 2 ทศนคติที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอนของนักศึกษาภาควิชาพืชศาสตร์ ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตปทุมธานี ปีการศึกษา 2542

ตารางที่ 3 แสดงทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอน ทางด้านความรู้

รายการ	ระดับทัศนคติ			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. มีความรู้ในวิชาชีพครู	4.09	0.67	มาก	5
2. มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรที่สอน	4.15	0.65	มาก	4
3. มีความแม่นยำในเนื้อหาที่สอน	4.09	0.75	มาก	5
4. มีความรู้ในการวัดและประเมินผล	3.98	0.68	มาก	9
5. มีการศึกษาค้นคว้าและพัฒนาความรู้ได้อย่างสม่ำเสมอ	4.21	0.75	มาก	2
6. มีความรู้ภาคทฤษฎีในวิชาที่สอน	4.21	0.73	มาก	2
7. มีความรู้ภาคปฏิบัติในวิชาที่สอน	4.26	0.91	มาก	1
8. มีความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาที่ทำการสอน	4.09	0.73	มาก	5
9. นำความรู้ใหม่ ๆ มาปรับปรุงเนื้อหาที่สอนให้ทันสมัยอย่างสม่ำเสมอ	4.09	1.14	มาก	5
10. มีความรู้สาขาวิชาอื่นๆ นอกเหนือจากวิชาที่สอน	3.85	0.50	มาก	11
11. มีความรู้ทางด้านเศรษฐกิจและสังคม	3.98	0.74	มาก	9

จากตารางที่ 3 แสดงทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอน ทางด้านความรู้ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมากทุกรายการ โดยเรียงลำดับได้ดังนี้ 1. มีความรู้ภาคปฏิบัติในวิชาที่สอนมากที่สุด(ค่าเฉลี่ย 4.26) 2. มีการศึกษาค้นคว้าและพัฒนาความรู้ได้อย่างสม่ำเสมอ(ค่าเฉลี่ย 4.21) 3. มีความรู้ภาคทฤษฎีในวิชาที่สอน(ค่าเฉลี่ย 4.21) 4. มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรที่สอน (ค่าเฉลี่ย 4.15) 5. มีความรู้ในวิชาชีพครู(ค่าเฉลี่ย 4.09) 6. มีความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาที่สอน(ค่าเฉลี่ย 4.09) 7. มีความแม่นยำในเนื้อหาที่สอน(ค่าเฉลี่ย 4.09) 8. มีความรู้ในวิชาที่สอน(ค่าเฉลี่ย 4.09) 9. นำความรู้ใหม่ ๆ มาปรับปรุงเนื้อหาที่สอนให้ทันสมัยอย่างสม่ำเสมอ(ค่าเฉลี่ย 4.09) 10. มีความรู้สาขาวิชาอื่นๆ นอกเหนือจากวิชาที่สอน(ค่าเฉลี่ย 3.85) 11. มีความรู้ทางด้านเศรษฐกิจและสังคม(ค่าเฉลี่ย 3.98)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เฉลี่ย 4.09) 7. มีความแม่นยำเนื้อหาที่สอน(ค่าเฉลี่ย 4.09) 8. นำความรู้ใหม่ ๆ มาปรับปรุงเนื้อหาที่สอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ 9. มีความรู้ในการวัดและประเมินผล(ค่าเฉลี่ย 3.98) 10. มีความรู้ทางด้านเศรษฐกิจและสังคม(ค่าเฉลี่ย 3.98) 11. มีความรู้สาขาวิชาอื่น ๆ นอกเหนือจากวิชาที่สอน(ค่าเฉลี่ย 3.85)

ตารางที่ 4 แสดงทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอน ทางด้านการสอน

รายการ	ระดับทัศนคติ			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนอย่างชัดเจน	4.26	0.70	มาก	2
2. มีการวางแผนและเตรียมการสอน	4.23	0.69	มาก	4
3. สอนได้เข้าใจง่ายและชัดเจน	4.17	0.64	มาก	5
4. เลือกใช้วิธีสอนได้เหมาะสม	4.00	0.72	มาก	10
5. เข้าสอนและเลิกตรงตามเวลา	4.26	0.82	มาก	2
6. มีการจัดไปคูงานนอกสถานที่	3.98	0.86	มาก	11
7. มีการเร้าความสนใจของนักศึกษาในการสอน	3.77	0.90	มาก	15
8. สร้างเจตคติที่ดีแก่ผู้เรียน	4.17	0.64	มาก	5
9. มีการพัฒนาปรับปรุงการสอนอยู่เสมอ	3.92	0.67	มาก	13
10. มีความตั้งใจในการสอน	4.30	0.74	มาก	1
11. เลือกใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนได้อย่างเหมาะสม	3.88	0.74	มาก	14
12. ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน	3.98	0.92	มาก	11
13. มีความสามารถในการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน	4.15	0.78	มาก	8
14. มีทักษะในการจัดการเรียนการสอน	4.04	0.77	มาก	9
15. มีการวัดและการประเมินผลการสอน	4.17	0.72	มาก	5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4 แสดงทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอน ทางด้านการสอน พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมากทุกรายการ โดยเรียงลำดับดังนี้ 1. มีความตั้งใจในการสอน (ค่าเฉลี่ย 4.30) 2. มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนอย่างชัดเจน(ค่าเฉลี่ย 4.26) 3. เข้าสอนและเลิกตรงตามเวลา(ค่าเฉลี่ย 4.26) 4. มีการวางแผนและเตรียมการสอน(ค่าเฉลี่ย 4.23) 5. สอนได้เข้าใจง่ายและชัดเจน(ค่าเฉลี่ย 4.17) 6. สร้างเจตคติที่ดีต่อผู้เรียน(ค่าเฉลี่ย 4.17) 7. มีการวัดและการประเมินผลการสอน(ค่าเฉลี่ย 4.17) 8. มีความสามารถในการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน(ค่าเฉลี่ย 4.15) 9. มีทักษะในการจัดการเรียนการสอน(ค่าเฉลี่ย 4.04) 10. เลือกใช้วิธีสอนได้เหมาะสม(ค่าเฉลี่ย 4.00) 11. มีการจัดไปดูลานนอกสถานที่(ค่าเฉลี่ย 3.98) 12. ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน(ค่าเฉลี่ย 3.98) 13. มีการพัฒนาปรับปรุงการสอนอยู่เสมอ(ค่าเฉลี่ย 3.92) 14. เลือกใช้อุปกรณ์การสอนได้อย่างเหมาะสม(ค่าเฉลี่ย 3.88) 15. มีการเร้าความสนใจของนักศึกษาในการสอน(ค่าเฉลี่ย 3.77)

ตารางที่ 5 แสดงทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอน ทางด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์

รายการ	ระดับทัศนคติ			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. การแต่งการเหมาะสม	4.72	0.56	มากที่สุด	1
2. สุภาพอ่อนโยน	4.43	0.65	มาก	9
3. มีลักษณะการเป็นผู้นำ	4.53	0.66	มากที่สุด	5
4. พุดจาสุภาพและเสียงดังชัดเจน	4.62	0.61	มากที่สุด	2
5. ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดี	4.60	0.74	มากที่สุด	3
6. เป็นผู้ที่มีสติสัมปชัญญะละเว้นสิ่งเสพติด	4.42	0.73	มาก	10
7. มีอารมณ์ขันในโอกาสที่เหมาะสม	4.45	0.74	มาก	7
8. ควบคุมอารมณ์ได้เป็นอย่างดี	4.33	0.69	มาก	11
9. รับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา	4.45	0.56	มาก	7
10. ให้คำปรึกษาและช่วยแก้ไขปัญหของนักศึกษา	4.20	0.85	มาก	15
11. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.32	0.76	มาก	12

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใด การค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	ระดับทัศนคติ			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
12. มีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ	4.50	0.81	มากที่สุด	6
13. มีความเป็นกันเองกับนักศึกษาและบุคคลอื่นตามสมควร	4.54	0.68	มากที่สุด	4
14. ช่วยเหลือชุมชนเมื่อมีโอกาส	4.30	0.76	มาก	13
15. มีความสุขุมรอบคอบ	4.26	0.67	มาก	14

จากตารางที่ 5 แสดงทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอน ทางด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับได้ดังนี้ 1. การแต่งกายเหมาะสม(ค่าเฉลี่ย 4.72) 2. พูดยาสุขภาพและเลี้ยงดั่งซัดเจน(ค่าเฉลี่ย 4.62) 3. ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดี(ค่าเฉลี่ย 4.60) 4. มีความเป็นกันเองกับนักศึกษาและบุคคลอื่นตามสมควร(ค่าเฉลี่ย 4.54) 5. มีลักษณะการเป็นผู้นำ(ค่าเฉลี่ย 4.53) 6. มีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ(ค่าเฉลี่ย 4.50) และนักศึกษาที่มีความคิดเห็นในระดับมาก โดยเรียงลำดับไว้ดังนี้ 1. มีอารมณ์ขันในโอกาสที่เหมาะสม(ค่าเฉลี่ย 4.45) 2. รับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา(ค่าเฉลี่ย 4.45) 3. สุภาพอ่อนโยน(ค่าเฉลี่ย 4.43) 4. เป็นผู้ที่มีสติสัมปชัญญะละเว้นสิ่งเสพติด(ค่าเฉลี่ย 4.42) 5. ควบคุมอารมณ์ได้เป็นอย่างดี(ค่าเฉลี่ย 4.33) 6. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์(ค่าเฉลี่ย 4.32) 7. ช่วยเหลือชุมชนเมื่อมีโอกาส(ค่าเฉลี่ย 4.30) 8. มีความสุขุมรอบคอบ(ค่าเฉลี่ย 4.26) 9. ให้คำปรึกษาและช่วยแก้ไขปัญหานักศึกษา(ค่าเฉลี่ย 4.20)

ตารางที่ 6 แสดงทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอน ทางด้านความรับผิดชอบ

รายการ	ระดับทัศนคติ			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. สั่งสอนและถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ให้แก่นักศึกษาโดยไม่ปิดบัง	4.22	0.76	มาก	7
2. มีความอดทนขยันหมั่นเพียร	4.50	0.63	มากที่สุด	1

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการ	ระดับทัศนคติ			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
3. ให้คำปรึกษาและชี้แนะแนวทางแก้ไขในการฝึกทักษะ	4.37	0.67	มาก	3
4. ติดตามผลและดูความก้าวหน้าในการฝึกทักษะของนักศึกษาเป็นระยะ ๆ	4.32	1.37	มากที่สุด	6
5. ให้ความสนใจกับนักศึกษาทุกคน	4.20	0.62	มาก	8
6. มีความกระตือรือร้นในการทำงาน	4.47	0.68	มาก	2
7. มีการแบ่งเวลาในการทำงานได้เหมาะสม	4.33	0.76	มาก	5
8. เก็บความลับของผู้ที่มาปรึกษา	4.37	0.38	มาก	3

จากตารางที่ 6 แสดงทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอน ทางด้านความรับผิดชอบ พบว่า นักศึกษาความคิดเห็นมากที่สุดคือ มีความอดทนขยันหมั่นเพียร(ค่าเฉลี่ย 4.50) และ นักศึกษาความคิดเห็นมาก โดยเรียงลำดับไว้ดังนี้ 1. มีความกระตือรือร้นในการทำงาน(ค่าเฉลี่ย 4.47) 2. ให้คำปรึกษาและชี้แนะแนวทางแก้ไขในการฝึกทักษะ(ค่าเฉลี่ย 4.37) 3. เก็บความลับของผู้ที่มาปรึกษา(ค่าเฉลี่ย 4.37) 4. มีการแบ่งเวลาในการทำงานได้เหมาะสม(ค่าเฉลี่ย 4.33) 5. ติดตามผลและดูความก้าวหน้าในการฝึกทักษะของนักศึกษาเป็นระยะ ๆ(ค่าเฉลี่ย 4.32) 6. ตั้งสอนและถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ให้แก่นักศึกษาโดยไม่ปิดบัง 7. ให้ความสนใจกับนักศึกษาทุกคน(ค่าเฉลี่ย 4.20)

ตามตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอนในภาพรวมด้านความรู้ ด้านการสอน ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรับผิดชอบ

ทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอน	\bar{X}
1. ด้านความรู้	4.45
2. ด้านการสอน	4.08
3. ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์	4.44
4. ด้านความรับผิดชอบ	4.34

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอนในภาพรวมพบว่า ทางด้านความรู้มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด(4.45) รองลงมาคือด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์(ค่าเฉลี่ย4.44) ด้านความรับผิดชอบ(ค่าเฉลี่ย4.34) ด้านการสอน(ค่าเฉลี่ย4.08)

4.2 ผลการวิจารณ์

ทัศนคติของนักศึกษามีทัศนคติที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอนทางด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ในด้านการแต่งกายเหมาะสมมากที่สุด(ค่าเฉลี่ย 4.72) อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาฝึกสอนมีการแต่งกายที่สุภาพตามวาระโอกาส ซึ่งสอดคล้องกับ ขนัต ชุมจิตร (2531 : 79) กล่าวว่า ลักษณะครูที่ดีต้องประกอบไปด้วยบุคลิกภาพที่ดี รูปร่างหน้าตาดี ท่าทางสง่าผ่าเผย แต่งกายเรียบร้อย พูดจาไพเราะนุ่มนวล สงบเสงี่ยมมีลักษณะการเป็นผู้นำ รองลงมาในด้านการพูดจาสุภาพ เสียงดังชัดเจน(ค่าเฉลี่ย 4.62) อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาฝึกสอนมีการใช้น้ำเสียงในการสอนได้อย่างเหมาะสม การพูดสื่อความหมายได้อย่างชัดเจน โนม่น้ำวจิตใจของผู้ฟังทำให้เข้าใจง่าย ใช้ถ้อยคำที่สุภาพเหมาะสมโอกาสและผู้ฟัง ซึ่งสอดคล้องกับ รมณีย์ อาภาภิรม (2531 : 75) กล่าวว่าคุณลักษณะที่ดีของครู ก็จะต้องเป็นผู้มีความรู้และทักษะ มีจิตใจอันดีงาม ยกย่องให้เกิดริดีผู้อื่น สำนึกตนเองเสมอว่าตนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีหรือเป็นแม่พิมพ์ของชาติ อีกทั้งมีความสามารถในการสื่อความหมาย พูดชัดเจนมีการเน้นเสียงหนักเบา มีความสามารถในการใช้หลักจิตวิทยาการสอนได้อย่างเหมาะสม ด้านความอดทนขยันหมั่นเพียร(ค่าเฉลี่ย 4.50) อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาฝึกสอนมีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับ รมณีย์ อาภาภิรม (2531 : 75) กล่าวว่าครูเกษตรต้องมีความเสียสละเวลาส่วนตัว เป็นผู้รอบรู้ มีความสามารถ ประสพการณ์ มีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้อย่างสม่ำเสมอ ด้านการตั้งใจในการสอน(ค่าเฉลี่ย 4.30) อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาฝึกสอนมีการเตรียมการสอนที่ดี มีความรู้กว้างขวางในเรื่องที่สอนและพยายามอธิบายโดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ซึ่งสอดคล้องกับ ขนัต ชุมจิตร (2531 : 79) กล่าวว่าครูที่ดีจะประกอบไปด้วย บุคลิกภาพที่ดี ลักษณะที่ดี สติปัญญาดี มีความกระตือรือร้น เฉลียวฉลาด เชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ประพฤติตนเป็นคนดี มีจรรยาครูและคุณธรรมสูง ด้านความรู้ในการปฏิบัติวิชาที่สอน(ค่าเฉลี่ย 4.26) อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาฝึกสอนเป็นผู้มีความรู้ทางวิชาการ มีความสามารถในการปฏิบัติได้เป็นอย่างดี สามารถปฏิบัติได้อย่างชำนาญ อีกทั้งให้คำแนะนำได้อย่างถูกต้องวิธี ซึ่งสอดคล้องกับ สุรพลกันจาด (2525 : ก-ข) กล่าวว่านักเรียนต้องการครูเกษตรที่มีความตั้งใจในการทำงาน มีความรับผิดชอบ พูดชัดเจน ใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง ทันต่อเหตุการณ์ มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรู้ความสามารถทั้งทางทฤษฎีและทางปฏิบัติเป็นอย่างดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสถานภาพโดยทั่วไปของนักศึกษาภาควิชาพีชศาสตร์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตปทุมธานี ปีการศึกษา 2542 เพื่อศึกษาทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอนของนักศึกษาจำนวน 53 คน ในด้านความรู้ ด้านการสอน ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรับผิดชอบ การศึกษาเริ่มตั้งแต่การค้นคว้าหาข้อมูล การศึกษาหาข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและตำราต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยและการสร้างแบบสอบถามเพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ลักษณะแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนด้วยกันคือ ตอนที่ 1 สถานภาพโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ทัศนคติที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอน ในด้านความรู้ ด้านการสอน ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรับผิดชอบ นำแบบสอบถามที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขความเป็นปรนัย และนำไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรตัวอย่างจำนวน 20 ชุด จากนั้นหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม การส่งแบบสอบถามผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปยังกลุ่มประชากรด้วยตนเอง โดยแบบสอบถามที่ส่งมีจำนวน 53 ชุด และได้รับคืน 53 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 นำแบบสอบถามที่ได้มาแจกแจงความถี่และนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์ หาค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) หาระดับค่าเฉลี่ยและแปรผลตามเกณฑ์ประเมินค่าและจัดลำดับความสำคัญของค่าความต้องการ ได้ผลการวิจัยดังนี้

5.1.1 สถานภาพโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษาสถานภาพโดยทั่วไปของนักศึกษาภาควิชาพีชศาสตร์ศาสตร์ ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตปทุมธานี ปีการศึกษา 2542 ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาทั้ง 2 ห้องนี้ มีนักศึกษาชายร้อยละ 66.04 นักศึกษาหญิงร้อยละ 33.96 นักศึกษาที่อายุ 16 ปีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 49.06 รองลงมานักศึกษาที่มีอายุ 17 ปีคิดเป็นร้อยละ 39.62 นักศึกษาที่อายุ 18 ปีคิดเป็นร้อยละ 7.55 นักศึกษาที่อายุ 19 ปีคิดเป็นร้อยละ 3.77 นักศึกษาส่วนใหญ่ภูมิลำเนาอยู่ภาคกลางร้อยละ 88.68 รองลงมาเป็นภาคเหนือร้อยละ 5.66 ภาคตะวันออกร้อยละ 3.77 และภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 1.89 นักศึกษาส่วนใหญ่พักอยู่กับบิดามารดาร้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ละ 64.16 รองลงมาพักอยู่กับมารดาร้อยละ 15.09 พักอยู่กับบิดาร้อยละ 9.43 พักอยู่กับน้ำร้อยละ 9.43 และพักอยู่กับพี่ชายร้อยละ 1.89 อาชีพของบิดารับจ้างมากที่สุดร้อยละ 41.52 รองลงมาคือค้าขายร้อยละ 11 รับราชการร้อยละ 9 เสียชีวิตร้อยละ 9 และทำงานรัฐวิสาหกิจร้อยละ 2 อาชีพของมารดาค้าขายมากที่สุดร้อยละ 24 รองลงมาคือรับจ้างร้อยละ 17 แม่บ้านร้อยละ 7 รับราชการร้อยละ 4 และรัฐวิสาหกิจร้อยละ 1 เมื่อจบการศึกษาแล้วค่านักศึกษาจะศึกษาต่อร้อยละ 96.23 โดยส่วนใหญ่จะศึกษาต่อสาขาสัตวรักษ์ร้อยละ 37.73 รองลงมาคือสาขาพืชศาสตร์ร้อยละ 35.85 รองลงมาคือสาขาประมงร้อยละ 15.05 และบริหารร้อยละ 7.55 นักศึกษาร้อยละ 3.77 คาดว่าจะประกอบอาชีพเกษตรกรรมหลังจากจบการศึกษา

5.1.2 ทักษะที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอน

5.1.2.1 ด้านความรู้

จากการศึกษาทัศนคติของนักศึกษามีต่อนักศึกษาฝึกสอน ทางด้านความรู้ พบว่านักศึกษามีทัศนคติต่อนักศึกษาฝึกสอน ทางด้านความรู้ภาคปฏิบัติในวิชาที่สอนมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.26 รองลงมาคือ มีการศึกษาค้นคว้าและพัฒนาความรู้ได้อย่างสม่ำเสมอและมีความรู้ภาคทฤษฎีในวิชาที่สอน ค่าเฉลี่ย 4.21 มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรที่สอน ค่าเฉลี่ย 4.15 นอกจากนี้ก็มีความต้องการมากขึ้นเหมือนกันทั้ง 7 รายการ

5.1.2.2 ด้านการสอน

จากการศึกษาทัศนคติของนักศึกษามีต่อนักศึกษาฝึกสอน ทางด้านการสอน พบว่า นักศึกษามีทัศนคติต่อนักศึกษาฝึกสอนมากที่สุดคือ ทางด้านมีความตั้งใจในการสอน ค่าเฉลี่ย 4.30 รองลงมาคือ มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนอย่างชัดเจน และ เข้าสอนและเลิกตรงตามเวลา ค่าเฉลี่ย 4.26 มีการวางแผนและเตรียมการสอน ค่าเฉลี่ย 4.23 นอกจากนี้ก็มีความต้องการอยู่ในระดับมากขึ้นเหมือนกันทั้ง 7 รายการ

5.1.2.3 ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์

จากการศึกษาทัศนคติของนักศึกษามีต่อนักศึกษาฝึกสอน ทางด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์พบว่า นักศึกษามีทัศนคติต่อนักศึกษาฝึกสอนมากที่สุดคือ การแต่งกายเหมาะสม ค่าเฉลี่ย 4.72 รองลงมาคือ พุดจาสุภาพและเสียงดังชัดเจน ค่าเฉลี่ย 4.62 ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดี ค่าเฉลี่ย 4.60 มีความเป็นกันเองกับนักศึกษาและบุคคลอื่นตามสมควร ค่าเฉลี่ย 4.54. มีลักษณะการเป็นผู้นำ ค่าเฉลี่ย 4.53 มีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ ค่าเฉลี่ย 4.50 นอกจากนี้ก็มีความต้องการอยู่ในระดับมากขึ้นเหมือนกันทั้ง 9 รายการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.2.4 ด้านความรับผิดชอบ

จากการศึกษาทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอน ทางด้านความรับผิดชอบ พบว่า นักศึกษามีทัศนคติต่อนักศึกษาฝึกสอนมากที่สุดคือ มีความอดทนขยันหมั่นเพียร ค่าเฉลี่ย 4.50 นอกจากนี้ก็มีความต้องการอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกันทั้ง 7 รายการ

5.2 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยการศึกษาศึกษาทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอน พบว่า ทัศนคติที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอนที่มากที่สุด คือ ทางด้านความรู้ค่าเฉลี่ย รองลงมาคือ ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ความรับผิดชอบ ด้านการสอน ตามลำดับ โดยนักศึกษาฝึกสอนควรพัฒนาปรับปรุงทางการสอนให้มีความเหมาะสมมากขึ้นในการเรียน ซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้นสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการผลิตครูควรจะมีการปรับปรุงและส่งเสริมในการเรียนการสอนมากขึ้นตลอดจนการให้ความรู้ในสาขาและการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อการเรียนการสอนจะได้ประสบผลสำเร็จได้ดียิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

กรมการฝึกหัดครู. คู่มือดำเนินงานการฝึกหัดครูเพื่อพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร : เพชรสยาม การพิมพ์, 2525.

กาญจนา มณีแสง. หลักการวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : โอเคียนสโตร์, 2531

เกษตรศาสตร์, มหาวิทยาลัย “การประชุมทางวิชาการมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 24 สาขา ศึกษาศาสตร์ เรื่องวิชาชีพศึกษาศาสตร์ในทศวรรษหน้า” รวบรวมบทความ และบทความคัดย่องานวิจัยสาขาศึกษาศาสตร์. ม.ป.พ., 2529

ไกรนุช ศิริพล. ความเป็นครู. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์, 2531.

กัญญา สุนทรไชยา. คุณลักษณะของครูในอุดมคติของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรกรรมอุดรธานี. ปัญหาพิเศษครุศาสตร์บัณฑิต. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2537.

คณะกรรมการการปฏิรูปการศึกษา. “เรื่องโครงสร้างเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนรู้” การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม. ม.ป.พ., 2521.

คณาจารย์ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา. ความเป็นครู. กรุงเทพมหานคร : คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา, 2523

เจริญ ไวรวิกุล. การศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2531

ฉัตรชัย ช่อรักษ์. “คุณลักษณะของครูเกษตรที่เป็นจริงในปัจจุบันตามทัศนคติของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรกรรมนครสวรรค์” ปัญหาพิเศษครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2532

ฉัตรชัย ณะสมบัติ. “คุณลักษณะของครูเกษตรที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของนักเรียนชั้น ม.3 โรงเรียนเทพศิรินทร์ร่วมเกล้า เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร” ปัญหาพิเศษครุศาสตร์ อุตสาหกรรมบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2535.

ชนะ วันหนูน. การฝึกสอนเกษตร. โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ม.ป.ป.

(อัดสำเนา)

ธีระ สุมิตร. การฝึกหัดครู ปัญหาและโอกาส. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เฟื่องอักษร, 2518.

บุญถิ่น อัตถากร และรัตนา ดันบุญเต็ก. การเตรียมครู. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2513.

ประคอง กรรณสูตร. สถิติประยุกต์สำหรับครู. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2522.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ปิฎฐะ บุณนาค. คู่มือวิธีการสอนวิชาเกษตรกรรม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เพ็ญอักษร, 2514.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯเจริญทัศน์, 2530.
- พุทธทาสภิกขุ. คุณธรรมของครู. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิพนพาน, 2527.
- พรทิพย์ วีระเจริญ. คุณสมบัติของครูเกษตรตามความต้องการของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและวิทยาลัยซึ่งต่ำกว่าอุดมศึกษาในประเทศไทย, กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2519
- พรรณี ชูชัย. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร : วราวุฒิจการพิมพ์, 2522.
- พระราชธรรมนิเทศ (ระแบบฐิตญาโน). วิญญานครู. กรุงเทพมหานคร : พรสิวกการพิมพ์, 2533
- ยนต์ ชุ่มจิตร. ความเป็นครู. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2531.
- รพีพร ทองทั่ว. “คุณลักษณะครูเกษตรตามแนวคิดของนักศึกษาสาขาเกษตรกรรม” ปัญหาพิเศษครูศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2530.
- รมณีย์ อภาภิรม. วิธีการสอนวิชาเกษตร. โครงการตำราคณะครูศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2531.
- รุจิร กุ์สาระ. “การปรับตัวในการฝึกสอน ความวิตกกังวลในการสอน ทักษะคิดต่อการฝึกสอน และทัศนคติต่ออาชีพครูของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ก่อนออกฝึกสอนและหลังฝึกสอน” วารสารวิจัยทางการศึกษา. 15(กรกฎาคม – กันยายน 2528) : 51.
- ลัดดา เสนาวงศ์. ความเป็นครู. ภาคพื้นฐานการศึกษา คณะครูศาสตร์. สหวิทยาลัยโกสินทร์ วิทยาลัยครูธนบุรี. กรุงเทพมหานคร : พิสิษฐ์การพิมพ์, 2532.
- วิมลศรี อุปรมย์และคณะ. การศึกษากับการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. คุณศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- สุโขทัยธรรมมาริราช. มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพศึกษาศาสตร์ หน้าที่ 1-8. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาริราช, 2525.
- สุรพล กันจาด. “คุณสมบัติครูเกษตรตามความต้องการของโรงเรียนพรตพิทยพยัต เขตลาดกระบัง” ปัญหาพิเศษครูศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2535.
- อุทุมพร ทองอุไทย. การประเมินอาจารย์. กรุงเทพมหานคร : สมานการพิมพ์, 2523

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อบรม สันติบาล และกุลขลิ องค์ศิริพร. ประสบการณ์วิชาชีพภาคปฏิบัติ คู่มือฝึกสอน.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์. 2524.

อริรัตน์ วัฒนประยูร. ประสิทธิภาพการสอนของครูเกษตรตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู

เกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา. กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์

ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

เรื่อง ทศนคติที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอนของนักศึกษาภาควิชาพืชศาสตร์ ระดับชั้นประกาศนียบัตร
วิชาชีพ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตปทุมธานี ปีการศึกษา 2542

ศึกษาโดย

นายธีรยศ ทองอ้อม

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตพืช

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามมี 2 ตอน
ตอนที่ 1 สถานภาพโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 ทศนคติที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอนของนักศึกษาภาควิชาพืชศาสตร์
 2. โปรดอ่านคำชี้แจงแบบสอบถามในแต่ละตอนให้เข้าใจก่อนลงมือตอบแบบสอบถาม
 3. โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ
 4. ข้อมูลที่ท่านตอบไม่มีผลต่อการเรียนของท่านแต่ประการใด และคำตอบของท่านจะถูกเก็บเป็นความลับ
- งานวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จลุล่วงไปได้ก็ต้องอาศัยความร่วมมือจากนักศึกษาในการตอบแบบสอบถามให้ตรงกับความเป็นจริงและขอขอบคุณทุกท่านไว้ ณ. โอกาสนี้ด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 สถานภาพโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน [] หน้าข้อความหรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับสถานภาพความเป็นจริงของท่าน โปรดตอบทุกข้อ

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ ปี

3. ภูมิลำเนาของท่าน

ภาคเหนือ

ภาคใต้

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาคตะวันออก

ภาคกลาง

ภาคตะวันตก

4. ปัจจุบันท่านอาศัยอยู่กับ

บิดา

บิดาและมารดา

มารดา

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. อาชีพของบิดา

รับราชการ

ทำการเกษตร

ค้าขาย

รับจ้าง

รัฐวิสาหกิจ

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

6. อาชีพของมารดา

รับราชการ

ทำการเกษตร

ค้าขาย

รับจ้าง

รัฐวิสาหกิจ

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

7. เมื่อท่านจบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพแล้วท่านจะทำอะไร

ศึกษาต่อ

ทำงาน

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

8. ถ้าศึกษาต่อท่านจะศึกษาสาขา.....

9. ถ้าทำงานท่านจะประกอบอาชีพ.....

10. เหตุผลที่ทำให้ท่านศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพเพราะ.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ทักษะที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านให้มากที่สุด

ระดับคะแนน 5 หมายถึง ทักษะที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอนดีมาก

ระดับคะแนน 4 หมายถึง ทักษะที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอนดี

ระดับคะแนน 3 หมายถึง ทักษะที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอนปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง ทักษะที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอนน้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง ทักษะที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอนต้องแก้ไข

1. ด้านความรู้

ทักษะที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอน	ระดับทักษะ				
	5	4	3	2	1
1. มีความรู้ในวิชาชีพครู					
2. มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่สอน					
3. มีความแม่นยำในเนื้อหาที่สอน					
4. มีความรู้ในการวัดและประเมินผล					
5. มีการศึกษาค้นคว้าและพัฒนาความรู้ได้อย่างสม่ำเสมอ					
6. มีความรู้ภาคทฤษฎีในวิชาที่สอน					
7. มีความรู้ภาคปฏิบัติในวิชาที่สอน					
8. มีความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาที่ทำการสอน					
9. นำความรู้ใหม่ๆ มาปรับปรุงเนื้อหาที่สอนให้ทันสมัย อยู่อย่างสม่ำเสมอ					
11. มีความรู้สาขาวิชาอื่นๆ นอกเหนือจากวิชาที่สอน					
12. มีความรู้ทางด้านเศรษฐกิจและสังคม					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ด้านการสอน

ทัศนคติที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอน	ระดับทัศนคติ				
	5	4	3	2	1
1. มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนอย่างชัดเจน					
2. มีการวางแผนและเตรียมการสอน					
3. สอนได้เข้าใจง่ายและชัดเจน					
4. เลือกใช้วิธีสอนได้เหมาะสม					
5. เข้าสอนและเลิกตรงตามเวลา					
6. มีการจัดไปดงานนอกสถานที่					
7. มีการเร้าความสนใจของนักศึกษาในการสอน					
8. สร้างเจตคติที่ดีแก่ผู้เรียน					
9. มีการพัฒนาปรับปรุงการสอนอยู่เสมอ					
10. มีความตั้งใจในการสอน					
11. เลือกใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนได้อย่างเหมาะสม					
12. ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน					
13. มีความสามารถในการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน					
14. มีทักษะในการจัดการเรียนการสอน					
15. มีการวัดและการประเมินผลการสอน					

3. ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์

ทัศนคติที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอน	ระดับทัศนคติ				
	5	4	3	2	1
1. การแต่งกายเหมาะสม					
2. สุภาพอ่อนโยน					
3. มีลักษณะการเป็นผู้นำ					
4. พุดจาสุภาพและเสียงดังชัดเจน					
5. ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดี					
6. เป็นผู้ที่มีสติสัมปชัญญะละเว้นสิ่งเสพติด					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทัศนคติที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอน	ระดับทัศนคติ				
	5	4	3	2	1
7. มีอารมณ์ขันใน โอกาสที่เหมาะสม					
8. ควบคุมอารมณ์ได้เป็นอย่างดี					
9. รับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา					
10. ให้คำปรึกษาและช่วยแก้ไข ปัญหาของนักศึกษา					
11. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
12. มีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ					
13. มีความเป็นกันเองกับนักศึกษาและบุคคลอื่นตาม สม ควร					
14. ช่วยเหลือชุมชนเมื่อมี โอกาส					
15. มีความสุขุมรอบคอบ					

4. ด้านความรับผิดชอบ

ทัศนคติที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. สั่งสอนและถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ให้แก่นักศึกษา โดยไม่ปิดบัง					
2. มีความอดทนขยันหมั่นเพียร					
3. ให้คำปรึกษาและชี้แนะแนวทางแก้ไขในการฝึก ทักษะ					
4. ติดตามผลและดูความก้าวหน้าในการฝึกทักษะของ นักศึกษาเป็นระยะ ๆ					
5. ให้ความสนใจกับนักศึกษาทุกคน					
6. มีความกระตือรือร้นในการทำงาน					
7. มีการแบ่งเวลาในการทำงานได้เหมาะสม					
8. เก็บความลับของผู้ที่มาปรึกษา					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอน

ด้านความรู้.....

.....
.....
.....

ด้านการสอน.....

.....
.....
.....

ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์.....

.....
.....
.....

ด้านความรับผิดชอบ.....

.....
.....
.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นายธีรยศ ทองอิม